

delavec

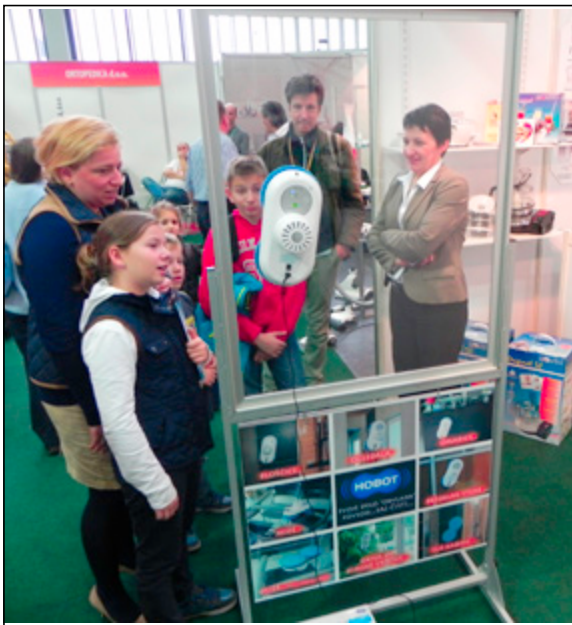
v obrti in podjetništvu

Rezultat korektnih pogajanj *(stran 6)*

S SEJMA NARAVA – ZDRAVJE 2013

Pravna država na preizkusu

ČAS JE ZA UKREPANJE

»V družbi imamo norme obnašanja, ki zapovedujejo, kako se moramo obnašati. Kljub temu pa se najdejo kršitelji. Tako je tudi pri delodajalcih. K sreči je bistveno več takšnih, ki spoštujejo standarde, kot tistih, ki so nam v sramoto in se od njih ograjujemo. Imamo vse mogoče institucije, ki morajo narediti red. Na primer v zvezi z neplačevanjem prispevkov. Človek se vendar sprašuje, kako je to sploh mogoče... Kot da gre za tiho soglasje med organi pregona in lumpi. Vse to je v škodo vsem tistim delodajalcem, ki se obnašamo družbeno odgovorno. Tisti, ki ne ravnajo tako, so nam v sramoto, delajo nam škodo in pomenijo tudi nelojalno konkurenco. Pomislite samo, kakšna razlika je med podjetjem, ki plačuje vse in tistim, ki ne plačuje skoraj ničesar.« Te besede niso prišle iz ust sindikalnih funkcionarjev, ki sicer na kršitve delavskih pravic stalno opozarjajo, temveč iz ust predsednika Združenja delodajalcev Slovenije Milana Lukiča. Z njimi je opozoril na enega največjih problemov, ki pesti številne delavce in vnaša negotovost in nemir med zaposlene nasploh. Delavci v številnih podjetjih nikoli čisto zagotovo ne vedo, ali bodo po že opravljenem delu dobili plačo in ali bo delodajalec zanje plačal prispevke. Kako takšno razpoloženje med delavci vpliva na njihov delovni elan ter na njihovo produktivnost in še zlasti inovativnost, verjetno ni treba omenjati.

O problemu neplačevanja prispevkov je spregovoril tudi dosedanji predsednik ustavnega sodišča Ernest Petrič. Novinarica je dejala, da vse več Štajercev hodi delat čez mejo v Avstrijo. Samo nekaj kilometrov stran, pa je nepredstavljivo, da delodajalec ne bi plačeval socialnih prispevkov. Dosedanji predsednik ustavnega sodišča je na to odgovoril, da so na ustavnem sodišču rekli, da je to protustavno. »Navsezadnje so prispevki last delavca. Pa slišim, da nekateri še kar ne plačujejo. Seveda so podjetja v težavah. Ampak na

Slovenskem je vsak, ki je imel tri leta podjetje, že mislil, da mora imeti jahto, mercedes, vilo,« je dejal Petrič.

Očitno se pri nas nekateri delodajalci ne požvižgajo samo na besede predsednika svojega delodajalskega združenja, temveč tudi na odločitev ustavnega sodišča, ki bi moralo biti v vsaki državi vrhovna pravna avtoriteta. Žal pa ustrezni organi pravne države ne ukrepajo. Primer neplačevanja prispevkov razgalja problem naše pravne države, v kateri vsi organi probleme poznajo in v zvezi z njimi rečejo vse prav, za njihovo odpravo pa konkretno naredijo skoraj nič ali bore malo. Zato ni čudno, da kakšnemu posamezniku popustijo živci in poskuša svoj problem rešiti z nasiljem. Uporaba kakršnegakoli nasilja v urejanju odnosov v družbi je seveda popolnoma nesprejemljiva in nedopustna. Nasilje rojeva novo nasilje in poglablja konflikte. Vendar pa si ne moremo zatiskati oči, da ravno nedelovanje pravne države botruje takšnim tragedijam, kot se je nedavno zgodila v Mariboru, ko je delavec iz obupa, ker od podjetja več mesecev ni mogel izterjati že zasluženih plač, s strelji iz pištole pokončal svojega nekdanjega delodajalca in njegovega sina.

Sindikalisti na vseh ravneh že dalj časa opozarjajo, da se število delavcev, ki jim delodajalci ne izplačujejo plač, iz leta v leto povečuje. Vse več je tudi delavcev, za katere delodajalci ne plačujejo prispevkov iz bruto plač. Čeprav prizadeti delavci ob pomoči sindikatov uporabijo vsa pravna sredstva za izterjavo že zasluženih plač, jim to le redko uspe.

Marsikdo ne more razumeti, zakaj delavci sploh prihajajo v službo in delajo, če jim delodajalec več mesecev ne izplača plač. Po eni strani si delavci prizadevajo rešiti podjetje in s tem tudi svoja delovna mesta.

Po drugi strani pa delavci po pogodbi o zaposlitvi in po črki zakona preprosto morajo opravljati svoje delo, sicer jih lahko delodajalec odpusti po njihovi krivdi.

V tem primeru na zavodu za zaposlovanje izgubijo vse pravice, tudi pravico do denarnega nadomestila za čas brezposelnosti. Takšne kazni si velika večina delavcev ne more privoščiti, zato s stisnjenimi zobmi delajo, četudi jim delodajalec ne izplačuje plač. Počutijo se kot novodobni sužnji.

Po novem Zakonu o delovnih razmerjih delavec sicer lahko da odpoved po krivdi delodajalca, če mu delodajalec dva meseca ne izplača plače. Ker mora delavec pred tem obvestiti inšpekcijo za delo, ki da delodajalcu najprej rok za odpravo kršitev, mora delavec dejansko delati brez plačila najmanj tri mesece, šele na to lahko pred grobim izkoriščanjem »pobegne« na zavod za zaposlovanje, kjer mu v tem primeru priznajo pravico do denarnega nadomestila za čas brezposelnosti. Vendar pa delavec s tem izgubi pravico do sredstev iz jamstvenega sklada.

Zakoni torej držijo delavce v propadajočih podjetjih v takšnem primežu, da morajo svoje delovne obveznosti opravljati do stečaja, drugače so tako ali drugače kaznovani. Po drugi strani pa država lastnikom in menedžerjem dopušča, da mimo zakonov po mili volji nekažnovano izigravajo delavce in se poigravajo z njihovimi pravicami in usodo. Ta konflikt med delodajalci in delavci je dejansko ustvarila država, delno s sprejemom premalo preiščenih in slabih zakonov, predvsem pa zaradi tega, ker ne poskrbi niti za izvajanje slabih zakonov. Zaradi premalo učinkovitega delovanja pravne države se konflikti med delodajalci in delavci vse bolj razrašajo in postajajo vse ostrejši.

Čas bi bil, da pristojni poskrbijo za delovanje pravne države, sicer bomo priče še hujšim tragedijam, če so hujše še sploh lahko.

Tomaž Kšela

Št. 11, november 2013
Glasilo za delavce v obrti in podjetništvu
zagotavljajo SOPS in skladi
za izobraževanje delavcev pri s.p.

Ureja uredniški odbor: Gregor Cerar,
Bojan Hribar, Tomaž Kšela, Martin Muršič,
Jasna Rode Nikolčič in Boris Rugelj.
Glavni in odgovorni urednik: Bojan Hribar.
Glasilo izdaja SOPS.

Naslov uredništva:
Dalmatinova 4, p.p. 97, 1001 Ljubljana,
telefon: 01/434 12 69 in 434 12 71,
telefaks: 01/434 13 11,
E-mail: delavecvobrti@siol.net

Kontaktne ure uredništva:
vsak delovnik, od 9. do 11. ure.
Rokopisov in nenaročenih fotografij ne vračamo.

Iz vsebine:

Prihodnja številka izide 15. decembra 2013

Strategija EU za prilagajanje podnebnim spremembam	4
Sklenjena nova Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo	6
Mednarodna konferenca o varnosti in zdravju pri delu - projekt ProZdrav	8
Nas bo nov davek rešil krize?	10
Danijel Cvetko oživlja življenje pohorskih holcarjev, pruharjev in glažutarjev	12
Predlogu Zakona o Slovenskem državnem holdingu nasprotujejo številne civilnodružbene organizacije	13
Problemi čezmejnih delavcev	14
Sindikalna lista	16

Strategija EU za prilagajanje podnebnim spremembam

UKREPI ZA BLAŽENJE POSLEDIC

Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) je letos sredi oktobra sprejel mnenje o »Strategiji Evropske unije za prilagajanje podnebnim spremembam«, ki jo je pripravila Evropska komisija. EESO predlaga strategijo podpira, hkrati pa poudarja prednostno vlogo politik blaženja posledic, glede na negativne učinke, do katerih je prišlo v Evropi.

Evropska unija je že sredi devetdesetih let začela s kampanjo za omejitve segrevanja ozračja na svetovni ravni na 2°C nad mejo pred industrijsko dobo, kar je bilo kasneje sprejeto tudi na konferenci v Cancúnu (leta 2010). Da bi uresnili ta cilj, bi bilo treba močno zmanjšati izpuste toplogrednih plinov, toda trendi na tem področju so ravno nasprotni. Pri izvajanju novega načrta za prilagajanje je treba upoštevati, da se v Evropi temperatura hitreje povečuje od povprečja preostalega planeta, zaradi česar ekstremni pojavi utegnejo biti čedalje pogostejši in povzročati škodo za ljudi, gospodarstvo in okolje, ki bo večja od prvotnih napovedi.

EESO poudarja, da na mestnih območjih – kjer živi tri četrt evropskega prebivalstva – nadomeščanje naravne vegetacije z najrazličnejšimi stavbami še dodatno povečuje škodo, ki jo povzročajo nekateri naravni pojavi. Med drugim bodo vročina in poplave prizadele družine (zlasti ranljive osebe, kot so otroci in starejši), gospodarstvo, turizem in infrastrukturo, negativne posledice pa bodo tudi za zaposlovanje in kakovost življenja. Podeželska območja so še posebej občutljiva na spreminjanje podnebja, ki lahko negativno učinkuje na kmetijstvo, živinorejo, gozdarstvo, vodi pa lahko tudi v odseljevanje in povečevanje revščine.

Prilagoditvene ukrepe bo treba sprejeti tako na lokalni in regionalni kot nacionalni

ravni. Do zdaj je petnajst držav članic sprejelo nacionalno prilagoditveno strategijo, vendar jih ima samo trinajst od njih poseben akcijski načrt. Zato EESO poziva države članice k čim prejšnjemu sprejetju in strogi uporabi nacionalnih prilagoditvenih strategij, če tega še niso storile.

tнем finančnem okviru za obdobje 2007–2013 namenjenih samo 6 milijard EUR, to pomeni veliko povečanje sredstev.

Po mnenju EESO je bistvenega pomena, da se ukrepi, povezani s podnebjem, vključijo v različne politike in finančne instrumente Unije (kohezijski sklad, struktur-

Evropska unija je že sredi devetdesetih let začela s kampanjo za omejitve segrevanja ozračja na svetovni ravni na 2°C nad mejo pred industrijsko dobo, toda trendi na tem področju so ravno nasprotni.

Komisija je v predlogu o večletnem finančnem okviru za obdobje 2014–2020 predlagala, da se najmanj 20 % skupnega proračuna nameni ukrepom, povezanim s podnebjem. Po mnenju EESO je zelo pomembno, da sta Svet in Evropski parlament to merilo sprejela. V novem večletnem finančnem okviru je za ukrepe, povezane s podnebjem (prilagajanje in blažitev), namenjenih 192 milijard EUR. Glede na to, da je bilo za ukrepe prilagajanja v večle-

ne sklade, sredstva za raziskave in razvoj, skupna kmetijska politika, vseevropska omrežja itd.). Tako nova strategija kot večletni finančni okvir za obdobje 2014–2020 pomenita napredek na tem področju.

EESO podpira možnost, da se uporabi člen 192 Pogodbe o delovanju EU o zakonodajnem postopku v zvezi z okoljem. V morebitnem evropskem zakonodajnem dokumentu je treba opredeliti posebne ukrepe, roke za izvedbo, nadzorne mehanizme in kazni za neizpolnjevanje zahtev. Glede na nujnost zadeve EESO predlaga, da se upoštevajo roki za to odločitev.

EESO se je v mnenju zavzel tudi za predlog o uredbi LIFE in meni, da je povečanje proračuna na 3,2 milijarde EUR za obdobje 2014–2020 dober znak. Podprogram za podnebne ukrepe (904,5 milijona EUR v prvotnem predlogu Komisije) načeloma vključuje naslednja tri prednostna področja: blažitev posledic podnebnih sprememb (45 %), prilagajanje na podnebne spremembe (45 %) ter upravljanje in obveščanje (10 %).

Komisija je opredelila pet ranljivih območij, med katerimi je treba pravično razdeliti sredstva:

- čezmejno upravljanje poplav;
- čezmejno upravljanje obale;
- vključevanje prilagajanja v načrtovanje urbane rabe zemljišč;
- gorska in otoška območja;
- trajnostno upravljanje vode (boj proti širjenju puščav in gozdnim požarom v sušnih območjih).

Oktober nespremenjene cene življenjskih potrebščin

1,3-ODSTOTNA LETNA RAST CEN

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije so se cene življenjskih potrebščin oktobra v primerjavi s preteklim mesecem v povprečju niso spremenile. Letna rast cen je bila v letošnjem oktobru 1,3-odstotna (v septembru 1,4-odstotna), v enakem obdobju lani pa 2,7-odstotna. Povprečna 12-mesečna rast cen je bila 2,0-odstotna (v enakem obdobju lani 2,6-odstotna).

V enem letu so se najbolj zvišale cene v skupini stanovanje (za 3,9 %). Sledile so skupine alkoholne pijače in tobak (za 3,0 %), hrana in brezalkoholne pijače (za 2,4 %), gostinske in nastanitvene storitve (za 2,0 %), komunikacije (za 1,6 %), rekreacija in kultura (za 0,9 %), raznovrstno blago in storitve (za 0,7 %), obleka in obutev (za 0,3 %) ter izobraževanje (za 0,1 %). V enem letu pa so se cene v povprečju znižale le v skupinah prevoz (za 0,6 %) ter stanovanjska oprema (za 0,4 %).

V skupini stanovanje so izstopale višje cene električne energije (za 12,7 %) ter komunalnih storitev (za 7,5 %), v skupini hrana in brezalkoholne pijače pa cene zelenjave in sadja (za 6,3 % oz. 5,2 %). Med podražitvami so izstopale še višje cene drugih storitev v skupini prevoz (za 12,1 %), opreme za šport (za 10,5 %), letalskega potniškega prevoza (za 10,0 %), finančnih storitev (za 6,5 %) ter vzdrževanja in popravil vozil (za 5,3 %).

B. H.

EESO podpira odločitev, da se centralizirano zbiranje in razširjanje podatkov o podnebnih spremembah v okviru Climate-Adapt. Za interakcijo Climate-Adapt in nacionalnih platform bodo morale države članice malo več storiti, saj jih ima trenutno samo šest obsežne portale na to temo. Informacije, ki jih trenutno ponujajo regionalni organi in zasebni sektor, niso dovolj.

Po mnenju EESO so podnebne storitve programa Copernicus (zbiranje podatkov s pomočjo evropske mreže satelitov in sistemov na Zemlji) ključnega pomena za sprejetje ukrepov. Skupaj z opazovanji drugi služb, zlasti NASE, Evropa prispeva k svetovnem uboju proti podnebnim spremembam.

EESO ugotavlja, da bo na podlagi političnega sporazuma o Skupni kmetijski politiki, z dne 26. junija 2013, med letoma 2014 in 2020 več kot 100 milijard EUR namenjenih pomoči kmetijstvu, da se bo spoprijelo z izzivi, povezanimi s kakovostjo tal, vodo, biotsko raznovrstnostjo in podnebnimi spremembami. V ta namen bo 30 % neposrednih plačil vezanih na izvajanje pristopov v kmetijstvu, ki koristijo okolju, vsaj 30 % proračunskih sredstev za programe razvoja podeželja pa bo namenjenih »zelenemu kmetijstvu«.

Če ne bi ukrepali ali pa bi z ukrepi zamujali, bi to lahko škodilo koheziji EU. Pričakovati je tudi, da bodo vplivi podnebnih

sprememb poglobili socialne razlike po vsej EU. Zato je posebno pozornost treba nameniti družbenim skupinam in regijam, ki so najbolj izpostavljene in že prikrajšane, na primer zaradi slabega zdravja, nizkih dohodkov, neustreznih bivalnih razmer ali pomanjkanja mobilnosti.

Eno od področij, ki ga bodo podnebne spremembe močno prizadele, so gozdovi, naravno skladišče CO₂. Zelo močni vetrovi, kot so orkani, bodo uničili gozdna območja, zaradi česar jih bo treba nadomestiti prej, kot bi jih bilo drugače treba. V obdobjih suhega in vročega vremena se bo povečalo število uničujočih gozdnih požarov.

Zagotavljanje odpornejše infrastrukture je po mnenju EESO glavni izziv, s katerim se morajo spoprijeti oblasti v okviru strategije prilagajanja na podnebne spremembe. Med glavnimi grožnjami za infrastrukturo so škoda in uničenje, ki ju povzročajo ekstremni meteorološki pojavi in ju podnebne spremembe lahko še povečajo; poplave na obalnih območjih, poplave rek in poplave zaradi zvišanja morske gladine; težave z zagotavljanjem električne energije, pitne vode in učinki zvišanja temperature na operativne stroške podjetij.

EESO predlaga posebno proučitev strukturnih sprememb, ki jih bo prilagajanje zahtevalo pri nekaterih politikah ter proizvodnji blaga in storitvah. Čeprav vplivi pod-

nebnih sprememb v prvi vrsti negativno vplivajo na kmetijstvo, gozdarstvo, gradnjo stavb in infrastrukturo, ukrepi prilagajanja utegnejo biti potrebni še v številnih drugih gospodarskih panogah. Nekateri vidiki, ki jih velja upoštevati:

Zaposlovanje: Doslej ni bilo podrobnih analitičnih študij o vplivu ukrepov prilagajanja na poklicno usposabljanje delavcev in na zaposlovanje.

Industrija: Zaradi velike raznolikosti industrijskih panog vpliv podnebnih sprememb ni povsod enak. Prilagajanje, če je potrebno, zahteva naložbe in v nekaterih industrijskih panogah, kot je jeklarstvo, zmanjšanje emisij predpostavlja velik tehnološki in finančni napor. Potrebne naložbe bo treba upoštevati v finančnih načrtih in informacijah vlagateljem.

Gradbeništvo: Na gradnjo stanovanj in infrastrukturnih objektov bodo čedalje bolj vplivali ukrepi prilagajanja in to bo predvidoma vodilo v povečanje stroškov. V Eurocodes doslej še niso bile opredeljene zahteve na tem področju, to pa bo brez dvoma treba popraviti.

Raziskave, razvoj in inovacije: Podnebne spremembe so v zadnjih desetletjih že vplivale na dodeljevanje sredstev ter na raziskovalne programe univerz in specializiranih sredstev. Nastale so nove poklicne poti in profili.

Priredil B. H.

Pravnik odgovarja

Piše: **Matija Drmota**, univ. dipl. prav.

Neposredno izplačilo bolniškega nadomestila s strani ZZS

Ena od sprememb, ki jih prinaša prenovljena ureditev delovnih razmerij, je možnost neposrednega izplačila bolniškega nadomestila delavcu s strani ZZS. Naj v prvi vrsti poudarim, da gre tukaj za nadomestilo, ki ga delodajalec izplača v breme ZZS, torej za nadomestilo, ki se izplača delavcu, ki je z dela odsoten nad 30 delovnih dni.

Če delodajalec iz kakršnegakoli razloga tega bolniškega nadomestila ne izplača, lahko tako delavec, kot tudi delodajalec, na ZZS vložita zahtevo za neposredno izplačilo bolniškega nadomestila. Delavec lahko vložijo zahtevo od 8. dne v mesecu, po preteku meseca, v katerem je nadomestilo zapadlo v plačilo, najprej. Zahtevi mora priložiti potrdilo o upravičeni odsotnosti z dela in navesti svoj transakcijski račun, priložiti pa mora tudi izjavo delodajalca, da nobenemu pri njemu zaposlenemu delavcu ni izplačal plače in nadomestila plače. Če delavec izjavo delodajalca ne predloži, ZZS zahteve ne bo zavrnil, temveč bo sam preveril, ali so bile plače in nadomestila izplačana.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije na ta način neposredno izplačuje neizplačana bolniška nadomestila do treh let pred vložitvijo zahteve, pri čemer pa razlikuje med nadomestili, ki so zapadla pred 12.07.2013 in nadomestili, ki so zapadla po tem datumu. Za neizplačana nadomestila, ki so zapadla pred 12.07.2013 velja, da jih ZZS izplača, če ima delodajalec na dan vložitve zahteve blokiran račun, ali če delodajalec kot pravna oseba ne obstaja več, medtem, ko je edini pogoj za neposredno izplačilo nadomestila, ki je zapadlo po 12.07.2013 ta, da plače in nadomestila nobenemu delavcu niso bila izplačana.

Težava nastane v primeru, če delodajalec nekaterim delavcem plače in bolniška nadomestila izplača, drugim pa ne, saj je ZZS vzpostavil prakso, po kateri nadomestilo neposredno izplača le, če delodajalec nobenemu izmed svojih delavcev ni izplačal plač in nadomestil.

Ob tem se ZZS sklicuje na zakonsko besedilo 10. odstavka 137. člena ZDR-1, češ da je zakonodajalec določil, da je delavec kot posameznik upravičen do neposrednega izplačila nadomestila le, če delodajalec nobenemu od svojih delavcev le-tega ne izplača. Zavod tako uporablja besedno razlago zakonskega besedila.

Seveda takšna praksa ni v skladu z namenom zakona. Namen tega instituta je namreč delavcu zagotoviti izplačilo bolniškega nadomestila, ki bi v končni fazi tako ali tako bremenilo ZZS, saj bi ga delodajalec, če bi ga izplačal, izplačal v breme ZZS. Ravno za primer, če delodajalec delavcu nadomestila ne izplača, je ZDR-1 uvedel institut neposrednega izplačila, pri čemer dejstvo, da delodajalec plač in nadomestil ni izplačal nobenemu izmed svojih delavcev, temveč samo nekaterim, ne sme vplivati na upravičenje posameznega delavca do neposrednega izplačila nadomestila. To je edina razlaga zakonskega besedila, ki je možna, ob upoštevanju t.i. teleološke (namenske) razlage zakonskega besedila, le-ta pa ima v tem primeru, ob hkratnem upoštevanju argumentov v zakonodajnem postopku, ki so vodili do uvedbe tega instituta, prednost pred besedno razlago.

V skladu z navedenimi predlagam, naj se delavec, v kolikor mu bo zahteva za neposredno izplačilo bolniškega nadomestila zavrnila iz razloga, da je delodajalec bolniško nadomestilo nekaterim od delavcev izplačal, njemu pa ne, na odločbo ZZS pritoži, saj bodo take pritožbe pripomogle k uskladitvi prakse izvajanja zakona z namenom, ki ga zakonsko besedilo ima.

In kaj je z obrestmi? Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije ob neposrednem izplačilu nadomestila izplača le glavnico, zamudne obresti pa še naprej dolguje delodajalec, saj je bil on v zamudi z izplačilom.

Sklenjena nova Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo

REZULTAT KOREKTHNIH POGAJANJ

Predsednik Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (ZDOPS) Milan Škapin in predsednik Sindikata obrti in podjetništva Slovenije (SOPS) Peter Jančar sta v Ljubljani konec oktobra slovesno podpisala novo kolektivno pogodbo za obrt in podjetništvo. Na slovesnosti ob tej priložnosti so sodelovali najvidnejši predstavniki obeh organizacij: generalna sekretarja SOPS in ZDOPS Martin Muršič in Igor Antauer, predsednik skupščine ZDOPS Janez Šauperl, namestnik generalnega sekretarja SOPS Bojan Hribar, samostojni pravni sodelavec ZDOPS Tomaž Bernik in drugi.

»Pogajanja o novi kolektivni pogodbi za obrt in podjetništvo so potekala korektno in v duhu dobrega socialnega partnerstva, zato danes podpisujemo novo kolektivno pogodbo dejavnosti, s katero smo enako zadovoljni oziroma nezadovoljni vsi,« je ob podpisu nove kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo dejal predsednik Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (ZDOPS) Milan Škapin. Po njegovih besedah je sklenitev nove kolektivne pogodbe dobra tako za delodajalce kot za delavce v obrti in podjetništvu, saj prinaša odgovore na vprašanja in dileme, ki se porajajo v vsakodnevni praksi.

Predsednik Sindikata obrti in podjetništva Slovenije (SOPS) Peter Jančar pa je poudaril, da je na pogajanjih prišlo do izraza spoznanje, da delodajalci in delavci v obrti in podjetništvu eden brez drugega ne morejo, zato morajo nujno doseči soglasje. »Vsi smo na isti barki, zato moramo veslati v isto smer,«

Novo kolektivno pogodbo za obrt in podjetništva sta podpisala predsednik Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije Milan Škapin in predsednik Sindikata obrti in podjetništva Slovenije Peter Jančar.

je dejal. »Pogajanja so bila trda in dolgotrajna, saj so potekala več mesecev, na koncu pa smo vendarle uspeli najti kompromisne rešitve.«

Domala vsi, ki so sodelovali na slovesnosti, so izražali zadovoljstvo, da jim je kljub zaostrenim in negotovim gospodarskim razmeram, ko se pogoji gospodarjenja nenehno spreminjajo, uspelo skleniti novo kolektivno pogodbo. Zato je ta še toliko več vredna, saj v teh negotovih časih stabilizira vsaj odnose med delodajalci in delavci.

Nova Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo bo začela veljati osmi dan po objavi v uradnem listu, uporabljati pa jo bodo začeli 1. januarja 2014. Sklenili so jo za določen čas, do 31.12.2016.

Najnižja osnovna plača za prvi tarifni razred po novem znaša 576,54 evra, za drugi 599,38 evra, za tretji 630,30 evra, za četrti 644,76 evra, za peti 683,66 evra, za šesti 783,72 evra, za sedmi 917,12 in za osmi tarifni razred 1.028,28 evra. Delavcem po novi kolektivni pogodbi pripadajo tudi dodatki zaradi neugodne razporeditve delovnega časa. Za nočno delo jim pripada 30 odstotni dodatek, za nadurno delo 30 odstotni, za delo v nedeljo 50 odstotni, za delo ob prazniku in ob dela prostih dnevih po zakonu 50 odstotni in za silvestrovo 50 odstotni dodatek. Za čas pripravljenosti na delo pripada delavcem deset odstotni dodatek. Osnova za izračun dodatkov je osnovna plača delavca za polni delovni čas in iz tega izračunana ustrežna urna postavka.

Delavcem pripada tudi dodatek za delovno dobo najmanj v višini 0,5 odstotka od osnovne plače za vsako izpolnjeno leto skupne delovne dobe.

Delavcem pripada tudi del plače na podlagi delovne uspešnosti, ki se določi glede na delavčevo gospodarnost, kakovost in obseg opravljenega dela. Če delavec presega pričakovane rezultate po omenjenih kriterijih, mu pripada na podlagi delovne uspešnosti del plače, ki ne sme biti manjši od enega odstotka. Po kolektivni pogodbi dejavnosti pripada delavcem tudi regres za letni dopust, ki ne sme biti manjši od vsakokratne minimalne plače povečane za en odstotek.

Delavcem pripada tudi jubilejna nagrada: za deset let delovne dobe pri istem delodajalcu 30 odstotkov povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji. Za dvajset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu 50 odstotkov in za 30 let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu 70 odstotkov povprečne mesečne

Stroški za usklajevanje in izvajanje kolektivne pogodbe

Stroške usklajevanja in izvajanja kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo pokrivajo delodajalci, ki zaposlujejo delavce, v pavšalnem znesku 4 evre na zaposlenega delavca letno. Sredstva delodajalci nakazujejo enkrat letno ob izplačilu plač za mesec maj, in to 2 evra na račun Sindikata obrti in podjetništva Slovenije, in 2 evra na račun Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije – GIZ.

Sprejeta novela dohodninskega zakona

UKINITEV AVTOMATIZMA

Poslanci v državnem zboru so sprejeli novelo Zakona o dohodnini. Po novem dohodninske lestvice in olajšav ne bodo več avtomatično usklajevali z inflacijo, temveč bodo ti zneski morali slediti rasti cen le, če bo letna inflacija znašala najmanj tri odstotke. Praktično to pomeni, da bo lestvica za razvrščanje zavezancev za plačilo dohodnine ostala enaka, kot je bila za leto 2012.

Novela ukinja tudi osebno olajšavo, ki so jo doslej imeli zavezanci po dopolnjenem 65 letu starosti.

Zaradi tega, ker se dohodninska lestvica in olajšave ne bodo usklajevale z inflacijo, se bo v državno blagajno steklo predvidoma za 33 milijonov evrov več sredstev. Spremembe bo davčna uprava uporabila že pri odmeri dohodnine za letošnje leto.

Zaradi novele Zakona o dohodnini se bodo dejansko neto plače v teh časih, ko se življenjski stroški povečujejo, nekoliko znižale.

T. K.

plače zaposlenih v Sloveniji. Članu sindikata pripada za 10, 20 in 30 let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu dodatnih deset odstotkov povprečne plače v Sloveniji. To dodatno pravico član sindikata uveljavlja pri delodajalcu s člansko izkaznico sindikata, podpisnika kolektivne pogodbe.

V času praktičnega usposabljanja z delom oziroma v času obvezne prakse imajo dijaki in študenti pravico do nagrade za polni delovni čas. Za dijake v prvem letniku znaša nagrada 90 evrov, za druge 120 evrov, za tretji 150 evrov in za četrti letnik 150 evrov. Študentom pa pripada za vse letnike 170 evrov nagrade.

Po novi kolektivni pogodbi je delodajalec dolžan delavcu zagotoviti topli obrok med delom oziroma regres za malico, ki ne sme biti nižji od 4,90 evra dnevno. Delavec je upravičen tudi do povračila stroškov prevoza v višini 70 odstotkov cene najcenejšega javnega prevoza.

Nova kolektivna pogodba posveča veliko pozornosti tudi mimnemu reševanju sporov z mediacijo in arbitražo.

Podpisa nove kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo so se udeležili najvidnejši predstavniki ZDOPS in SOPS.

Več pravic za delavce – člane Sindikata obrtnih delavcev Slovenije

Člani Sindikata obrtnih delavcev Slovenije, ki je podpisnik kolektivne pogodbe, imajo v skladu z Zakonom o delovnih razmerjih nekaj več pravic kot drugih delavcev, saj kot člani sindikata s plačevanjem članarine in na druge načine prispevajo k socialnemu dialogu, brez katerega ne bi bilo mogoče skleniti kolektivne pogodbe.

Dejansko se člani sindikata borijo za večje delavske pravice, ki jih po sklenitvi kolektivne pogodbe uživajo vsi. Zato jim pripada nekaj pravic več. Tako imajo člani SOPS en dan dopusta več, ob rojstvu otroka mu pripadata dva in ne samo en prosti dan, pravico pa ima tudi do jubilejne nagrade, ki je za 10 odstotkov povprečne plače v Sloveniji višja kot sicer.

Posebno poglavje ureja tudi zadovoljevanje izobraževalnih in stanovanjskih potreb delavcev in delodajalcev. Nova kolektivna pogodba omogoča članom ZDOPS in SOPS, da na območjih s posebno kolektivno pogodbo uredijo način uresničevanja pravic s področja izobraževanja in zadovoljevanja stanovanjskih potreb. Za te potrebe lahko na prostovoljni osnovi zbirajo sredstva. Za izboljšanje konkurenčnosti, možnosti ohranitve

zaposlitve in zaposlitvenih možnosti ranljivih skupin delavcev pa se lahko ZDOPS in SOPS dogovorita o ustanovitvi fundacije.

Tomaž Kšela

Pogoji za delovanje sindikata

Delodajalec mora zunanjemu predstavniku reprezentativnega sindikata, katerega člani so pri delodajalcu zaposleni delavci, zagotoviti prost dostop do delovnega mesta člana sindikata, po predhodni najavi in dogovoru o času dostopa, ter svobodo sindikalnega obveščanja in širjenja sindikalnega tiska v funkciji obveščanja članov sindikata.

Na zahtevo sindikata zagotavlja delodajalec v skladu z aktom sindikata, katerega član je delavec, tehnično izvedbo obračuna in plačevanja sindikalne članarine za delavca.

Odgovorna oseba območne - regijske organizacije sindikata in delodajalec se dogovorita o fondu ur in številu dni odsotnosti z dela na letni ravni za pri njem zaposlenega delavca, člana sindikata, za čas, ko opravlja naloge sindikalnega zaupnika na lokalni in republiški ravni.

Koliko dopusta pripada delavcem?

Nova kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo določa, da ima delavec v posameznem koledarskem letu pravico do letnega dopusta, ki ne more biti krajši kot štiri tedne, kar pomeni: 16 delovnih dni, če dela 4 dni na teden; 20 delovnih dni, če dela 5 dni na teden; 24 delovnih dni, če dela 6 dni na teden.

Poleg tega imajo delavci pravico do zakonsko določenih dodatnih dni letnega dopusta in to: starejši delavec – 3 dni; delavec invalid – 3 dni; delavec z najmanj 60 odstotno telesno okvaro – 3 dni; delavec, ki neguje in varuje otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo v skladu s predpisi, ki urejajo družinske prejemke – 3 dni; delavec, mlajši od 18 let – 7 dni; nočni delavec – 1 dan; delavec za vsakega otroka, ki še ni dopolnil 15 let starosti – 1 dan.

V primeru organiziranega dela ob nedeljah (15 ali več nedelj na leto) pripada delavcu dodatno 1 dan letnega dopusta.

V primeru, da delavec večino delovnega časa opravlja delo, ki je posebno težko, naporno ali zdravju škodljivo, ter kot tako opredeljeno v Izjavi o varnosti, mu pripada dodatno najmanj 1 dan letnega dopusta.

V primeru, da delavec dela v deljenem delovnem času in prekinev teva dva uri ali več, mu pripada dodatno 1 dan letnega dopusta. Na osnovi zahtevnosti dela, delavcu pripadajo dodatni dnevi dopusta: za delo III. do VII. stopnje zahtevnosti – 1 dan.

Delavcu pripadajo dodatni dnevi letnega dopusta za delo pri zad-

njem delodajalcu: od 5 do 10 let - 1 dan; nad 10 do 15 let - 2 dni, nad 15 do 20 let - 3 dni; nad 20 let - 4 dni.

Delavcu, ki je član sindikata, podpisnika te kolektivne pogodbe, pripada še 1 dodatni dan dopusta. Zahtevo za dodatni dan dopusta iz prejšnjega odstavka uveljavlja delavec pri delodajalcu, s člansko izkaznico sindikata podpisnika te kolektivne pogodbe.

Delavcem pripada tudi plačana odsotnost zaradi osebnih okoliščin. Delavec ima pravico do plačane odsotnosti z dela do skupaj največ 7 delovnih dni v posameznem koledarskem letu v primerih, določenih z zakonom. Delavec se o izrabi odsotnosti dogovori z delodajalcem. Plačana odsotnost znaša za posamezni primer: za lastno poroko - 1 dan; za rojstvo otroka - 1 dan; ob smrti zakonca ali zunajzakonskega partnerja ali smrti otroka, posvojenca ali otroka zakonca ali zunajzakonskega partnerja, smrti staršev (oče, mati, zakonec ali zunajzakonski partner starša, posvojitelj) - 2 dneva; smrti bratov in sester - 1 dan, selitve delavca in njegove družine v drugi kraj - 1 dan; hujše nesreče, ki je zadela delavca in njegovo družino – od 1 do 3 dni.

V primeru rojstva otroka pripada delavcu, ki je član sindikata, podpisnika te kolektivne pogodbe 1 dodatni dan. Zahtevo za dodatni dan dopusta iz prejšnjega odstavka uveljavlja delavec pri delodajalcu, s člansko izkaznico sindikata podpisnika te kolektivne pogodbe.

Delavec ima pravico do odsotnosti z dela zaradi darovanja krvi na dan, ko prostovoljno daruje kri. V tem primeru izplača delodajalec nadomestilo plače delavcu v breme zdravstvenega zavarovanja.

Mednarodna konferenca o varnosti in zdravju pri delu - projekt ProZdrav

RAZVOJ ORODIJ ZA OCENO TVEGANJ

V okviru projekta ProZdrav je na začetku novembra v Ljubljani potekala mednarodna problemska konferenca o aktualnih vprašanjih na področju varnosti in zdravja pri delu, na kateri je sodeloval tudi projektni vodja pri Evropski agenciji za varnost in zdravje pri delu Lorenzo Munar. Konferenco je pripravilo Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (ZDOPS), ki je nosilec projekta ProZdrav, v sodelovanju s partnerjem v tem projektu – Sindikatom obrti in podjetništva Slovenije. Celoten projekt ProZdrav sofinancira Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS).

Na mednarodni konferenci so poleg predstavnikov delodajalskih organizacij in sindikatov sodelovali tudi predstavniki ZZZS, Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Inšpektorata za delo Republike Slovenije ter študenti.

Uvodoma je na mednarodni konferenci spregovoril generalni sekretar ZDOPS Igor Antauer. Po njegovih besedah morata biti varnost in zdravje pri delu pomembna cilja podjetja, saj imata na dolgi rok poleg vseh drugih tudi ekonomski učinek na poslovanje podjetja. Z izpolnjevanjem zahtev na področju varnosti in zdravja pri delu se morajo po besedah Antauerja ukvarjati strokovnjaki. Učinek njihovega dela je največji, če so zaposleni v podjetju. Zaposlitev takšnega strokovnjaka pa je precejšen strošek, ki si ga številni obrtniki in podjetniki ne morejo privoščiti. Zato problematiko varnosti in zdravja pri delu rešujejo tako, da najamejo zunanje sodelavce. Ti pa specifično problematiko panoge in podjetja običajno premalo poznajo, zato njihovo delo ne daje vedno zelenih rezultatov.

Po besedah Antauerja je zato še toliko bolj pomembno ozaveščanje in usposabljanje nosilcev obrti. Pri tem lahko pomembno vlogo odigrajo sodobne informacijske tehnologije, ki preko raznih orodij omogočajo usposabljanje in ocenjevanje tveganj in ozaveščanje zaposlenih v podjetju. Eno od takšnih orodij je tudi spletno interaktivno orodje OiRA (Online Interactive Risk Assessment),

ki ga je v splošni obliki razvila Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA). Del posebej prilagojenih orodij OiRA pa so za potrebe pri nas že pripravili na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Konferenco je odprl in vodil generalni sekretar ZDOPS Igor Antauer.

Antauer je predstavil tudi projekt ProZdrav. Eden od ciljev projekta je prav uvedba novih orodij OiRA v obratovalnice ter preko tega ozaveščanje delodajalcev in zaposlenih. Poleg tega želita ZDOPS in SOPS ob podpori ZZZS preko projekta izboljšati organizacijo dela in varnosti pri delu v podjetjih, dvigniti preventivne aktivnosti in preprečevati tveganja, uvesti v prakso ugotovitve s projekta za izboljšanje delovnih pogojev ter umestiti varnost in zdravje pri delo kot eno od prioritarnih tem v podjetjih.

V imenu Sindikata obrti in podjetnikov Slovenije je konferenco pozdravila Ana Čermelj. Po njenih besedah je skrb za varnost in zdravje pri delu stalnica v delovanju tega sindikata, ki ima že 63-letno tradicijo. V preteklih obdobjih je sindikat kot socialni par-

tner skupaj z Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije, v zadnjih letih pa predvsem z Združenjem delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije, velik del svojih aktivnosti namenil izboljšanju razmer na področju varnosti in zdravja pri delu v mikro, malih in srednje velikih podjetjih. Te aktivnosti je sindikat izvajal in jih še vedno izvaja predvsem s tvorim sodelovanjem pri vsakokratnih spremembah in dopolnitvah systemske zakonodaje s področja varnosti in zdravja pri delu. Poleg tega si sindikat prizadeva za ustrezno umestitev obvez delavcev in delodajalcev v kolektivno pogodbo, ki neprekinjeno velja že 42 let. Prav tako sindikat prakticira stalno usposabljanje za varno in zdravo delo ter skrbi za nadzor nad delovnim procesom z vidika varnosti in zdravja pri delu. Tudi v novi Kolektivni pogodbi za obrt in podjetništvo, ki jo je prejšnji mesec sindikat sklenil z Združenjem delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije, je celotno poglavje namenjeno varnosti in zdravju pri delu.

Po besedah Čermeljeve je sindikat sodeloval tudi pri zasnovi in delovanju še do nedavno delujočega dualnega sistema poklicnega in strokovnega izobraževanja, kjer je prav pri pripravah učnih vsebin vselej zahteval, da so pri teoretičnem in praktičnem delu izobraževanja in usposabljanja za posamezni poklic, ustrezno zastopane vsebine s področja varnega in zdravega opravljanja poklica. Še najbolj pa si sindikat prizadeva v neposrednih kontaktih s sindikalnimi zaupniki in članstvom, da se v samem delovnem okolju krepi osebni in širši družbeni pomen varnega in zdravega dela.

»Da bi se učinkoviteje lotili problema varnosti in zdravja pri delu nam je izjemno dobrodošlo orodje sodobne informacijske tehnologije z nazivom OiRA. Razvoj tega orodja je opravila Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA). Za naše bodoče delo je tudi obetavno, da je v sestavi Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pripravljenih že nekaj prilagojenih orodij OiRA. Novo paradigmo oziroma nov zagon in hitrejšo spremembo zatečenega stanja na področju varnosti in zdravja pri delu pa bo po naši presoji zanesljivo prispeval zelo ciljno naravnani projekt ProZdrav, ki ga financira Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Skrbi za varnost in zdravje ni možno omejevati zgolj na delovno okolje, saj je to enako pomembno tudi v zasebnem življenju slehernega posameznika.

Opustitev skrbi za varnost in zdravje, kjer koli je že storjena, ima identične neposredne posledice, ki se kažejo skozi različne poškodbe, invalidnosti, obolenja, itd. Posredne posledice pa se kažejo v izpadu dohodka podjetja, v motnjah delovnega procesa zara-

Zaradi nezdod pri delu umre v EU 5.500 delavcev letno

V EU vsako leto več kot 5.500 ljudi izgubi življenje zaradi nezgode na delovnem mestu, več kot 159.000 pa jih umre zaradi poklicnih bolezni. Ocene so različne, vendar je strošek nezgod in bolezni za gospodarstvo EU najmanj 490 milijard evrov letno.

Za zmanjšanje teh števil je bistveno predvidevanje tveganj in izvajanje učinkovitih varnostnih ukrepov v kombinaciji z doslednim nadaljnjim ukrepanjem. Zato je agencija EU-OSHA v sodelovanju s konfederacijo BusinessEurope pripravila praktični vodnik Vodišna vloga in pobuda vodstva na področju varnosti in zdravja pri delu, namenjen vodstvenim delavcem, ki želijo postati vodje na področju varnosti in zdravja. Njena sorodna publikacija pa je namenjena zaposlenim in njihovim predstavnikom ter ima naslov Sodelovanje delavcev na področju varnosti in zdravja pri delu: praktični vodnik.

Na mednarodni konferenci so sodelovali tudi predstavniki SOPS (z desne): Ana Čermelj, Martin Muršič, Alenka Gajski, Bojan Hribar.

di bolniške odsotnosti, v večanju izdatkov za zdravljenje in rehabilitacijo, v večanju izdatkov za različne stopnje invalidnosti - skratka v zmanjšanju odstotka delazmožne populacije,« je sklenila Čermeljeva.

Aktualne dejavnosti v sklopu Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu (EU-OSHA) je na konferenci predstavil projektni vodja pri tej agenciji Lorenzo Munar, medtem ko je obstoječa orodja OiRA predstavila Nataša Kramer iz socialnega podjetja Zavod Varen sem. O predvidenem razvoju orodij OiRA v Sloveniji pa je govoril dr. Aleš Jug iz Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani.

V živahni razpravi na konferenci so osvetlili posamezne sklope aktualnih problemov na področju varnosti in zdravja pri delu in iskali odgovore oziroma usmeritve, ki jih bodo

upoštevali tudi izvajalci projekta ProZdrav s posebnim poudarkom na razvoju spletnega orodja OIRA.

Projekt spletnega interaktivnega orodja za oceno tveganja (OiRA) je evropska pobuda agencije EU-OSHA za razvoj preproste in brezplačne aplikacije za oblikovanje spletnih orodij za oceno tveganja. Najbolj je primeren za mikro in mala podjetja, ki nimajo lastnih strokovnjakov za varnost in zdravje pri delu. Uradni začetek projekta OiRA sega na 19. svetovni kongres o varnosti in zdravju pri delu, ki je bil v Istanbulu od 11. do 15. septembra 2011.

Kakor je mogoče izvedeti na spletnih straneh spletne aplikacije OiRA je njen namen pomagati sektorskim socialnim partnerjem (organizacijam delodajalcev in zaposlenih) ter nacionalnim organom (ministrstvom, in-

špektoratom za delo, inštitutom za varnost in zdravje pri delu itd.) pri oblikovanju orodij za oceno področnega tveganja, namenjenih malim organizacijam. Ta področna orodja vodijo uporabnike skozi postopek ocenjevanja v petih korakih in jim pomagajo spremljati napredek.

Glavni cilji spletne aplikacije OiRA in orodij za oceno tveganja so: zgraditi evropsko skupnost razvijalcev praktičnih spletnih orodij; podpreti evropske države in sektorska združenja pri oblikovanju in izmenjavi orodij in dobrih praks; vključiti ocenjevanje tveganja v mikro in mala podjetja, spodbujati delodajalce, da ocenijo tveganja, izvedejo akcijski načrt in sprejmejo preventivne ukrepe, izboljšati delovne razmere z ocenjevanjem poklicnih tveganj in s tem izboljšati uspešnost podjetij.

Obravnavanje varnosti in zdravja pri delu ne bi smelo biti zakonodajno breme, saj pri naša tudi mnoge priložnosti. Te so bile analizirane v nedavni evropski raziskavi podjetij o novih in nastajajočih tveganjih (ESENER), ki jo je naročila agencija EU-OSHA. Na konferenci so spomnili samo na nekatere koristi: nižji stroški in manjša tveganja – odsotnost zaposlenih z dela je manjša, fluktuacija pa manj pogosta, nezgod je manj, nevarnost kazenskih ukrepov je manjša; večji ugled pri dobaviteljih in partnerjih; boljši sloves zaradi družbene odgovornosti podjetja med vlagatelji, strankami in skupnostmi; večja produktivnost – zaposleni so bolj zdravi, srečnejši in bolj motivirani.

Na mednarodni konferenci so govorili tudi o številnih konkretnih problemih na področju varnosti in zdravja pri delu pri malih delodajalcih. Razprava je pokazala, da je bila izmenjava izkušenj zelo koristna za vse.

Tomaz Kšela

Evropska komisija predstavila poročilo o proračunskem nadzoru držav članic EU

POZITIVNA OCENA SLOVENIJE

Evropska komisija je 15. novembra predstavila obsežen sveženj dokumentov v zvezi s proračunskim nadzorom za 13 držav članic evrskega območja in 3 države članice zunaj območja evra s posebnim poudarkom na območju evra kot gospodarske celote. Komisija je tokrat prvič pripravila tudi mnenja o osnutkih proračunskih načrtov za države članice evrskega območja, saj jih morajo države članice od letos pošiljati Komisiji v oceno. Prav tako je danes ocenila izvajanje priporočil Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, potencialne kršitve meril v zvezi z dolgom in primanjkljajem v okviru Pakta za stabilnost in rast ter načrte nekaterih držav članic za strukturne reforme s proračunskim učinkom, opredeljenim v njihovih programih ekonomskega partnerstva.

Glede celotnega območja evra Komisija na podlagi ocen osnutkov proračunskih načrtov posameznih držav članic ugotavlja,

da so obsežna prizadevanja za konsolidacijo v zadnjih letih prinesla napredek. Javni dolg naj bi se začel stabilizirati, povprečni nominalni proračunski primanjkljaj pa naj bi se zmanjšal pod referenčno vrednost 3 % BDP. Vendar mora velika večina držav za doseg zadanih ciljev nadaljevati konsolidacijo. Poleg tega so potrebne nadaljnje strukturne reforme za utrditev temeljev za trajnostno rast in zdrave javne finance. Programi ekonomskega partnerstva na splošno kažejo izboljšanje nacionalnih fiskalnih okvirjev. Uvedene so bile davčne reforme, vendar z mešanimi rezultati. Prav tako so bile izpeljane odločne reforme pokojninskih in zdravstvenih sistemov, čeprav so med državami članicami razlike.

Komisija ni pri nobenem osnutku proračunskega načrta ugotovila večje neusklajenosti z zahtevami Pakta za stabilnost in rast in zato ne bo zahtevala revizij proračunskih načrtov. Vendar je do nekaterih osnutkov izrazila precejšnjo kritiko in pozvala za-

devne države članice, da njeno mnenje upoštevajo pri pripravi končnih predlogov proračunov za leto 2014. Za Slovenijo je Komisija pripravila mnenje o osnutku proračunskega načrta, oceno učinkovitih ukrepov ter mnenje o programu ekonomskega partnerstva. V svojih ocenah ugotavlja, da je Slovenija leta 2013 učinkovito ukrepala glede priporočil v zvezi s postopkom presežnega primanjkljajem, ki ga mora odpraviti do leta 2015. Osnutek proračunskega načrta Slovenije je v skladu s pravili Pakta za stabilnost in rast, čeprav brez prostora za odstopanja. Po pričakovanih naj bi Slovenija dosegla priporočeno znižanje strukturnega primanjkljaja leta 2014. V okviru programa ekonomskega partnerstva je opazen omejen napredek pri izpolnjevanju strukturnih sprememb iz fiskalnih priporočil, ki jih je Svet izdal v okviru evrskega semestra. Komisija poziva Slovenijo, da dosledno izvede proračun.

Priredil B. H.

Zakon o davku na nepremičnine razburil duhove

NAS BO NOV DAVEK REŠIL KRIZE?

Po maratonski seji državnega zbora, ki je trajala 21 ur (od 10 ure dopoldne do 7 ure zjutraj naslednjega dne) so poslanci državnega zbora z 46 glasovi za in šestimi proti sprejeli zakon o davku na nepremičnine, ki je zadnje tedne po vsej državi buril in še buri duhove. Novi davek bodo zavezanci začeli plačevati s 1. januarjem 2014, ko bo država ukinila štiri davke oziroma pristojbine: nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, davek od premoženja, prispevek za vzdrževanje gozdnih cest in davek na nepremičnine večje vrednosti (preko 500.000 evrov).

Za poslovne nepremičnine 0,75-odstotni davek

V Sloveniji ima zelo veliko državljanov lastniško stanovanje ali hišo. Njihovi lastniki bodo po novem za stanovanja oziroma hiše (skupaj z zemljišči, na katerih stojijo), v katerih prebivajo ali jih dajejo v najem plačevali 0,15 odstotni davek. Osnova za njegovo odmero bo posplošena tržna vrednost nepremičnine, ki je navedena v registru Geodetske uprave Republike Slovenije (GURS). V prehodnem obdobju bo osnova nižja – naslednje leto bo znašala 80 odstotkov, leta 2015 pa 90 odstotkov posplošene tržne vrednosti. Če živijo v hiši, ki je vredna več kot 500.000 evrov, bodo za vrednost nad 500.000 evrov plačali 0,25 odstotni davek. Za nerezidenčne stanovanjske nepremičnine bodo lastniki plačali 0,50 odstotni davek, za poslovne in industrijske nepremičnine (razen energetskih) 0,75 odstotni, za energetske nepremičnine 0,40 odstotni, za kmetijske stavbe 0,30 odstotni, za objekte za javno rabo 0,50 odstotni in za objekte za drugo splošno rabo 0,50 odstotni davek.

Za zemljišča so po novem zakonu naslednje davčne stopnje: za kmetijska zemljišča 0,15 odstotna davčna stopnja; za gozdna zemljišča 0,07 odstotna; za zemljišča za poslovno in industrijsko rabo 0,75 odstotna; za zemljišča za energetske rabo 0,40 odstotna; za zemljišča za gradnjo stavb 0,50

Prejemniki socialne pomoči ali varstvene dodatka bodo plačevali polovico nižji davek na nepremičnino, v kateri živijo, invalidi na invalidskih vozičkih pa 30 odstotkov nižji. Kdor ne bo mogel plačati davka, bo lahko dal predlog, da se mu država vknjiži na nepremičnino.

Lastniki bodo po novem za stanovanja oziroma hiše (skupaj z zemljišči, na katerih stojijo), v katerih prebivajo ali jih dajejo v najem, plačevali 0,15 odstotni davek.

odstotna; za ostala zemljišča 0,50 odstotna in za zemljišča za stanovanjsko rabo (funkcionalna zemljišča) 0,15 odstotna davčna stopnja. Zakon določa tudi zgornjo mejo davka na kmetijska in gozdna zemljišča. Za kmetijska zemljišča, ki po dejanski rabi niso trajni nasadi, bodo lastniki plačali največje 20 evrov na hektar, za gozdna zemljišča pa največ pet evrov na hektar.

Trikrat višji davek za črno-gradnje

Za stavbe, ki so bile zgrajene nezakonito, se bo osnovna stopnja davka, povečala za trikrat. Davka na nepremičnine ne bo treba plačevati za kulturne spomenike, ki služijo za javno dobro, za sakralne objekte v lasti registriranih verskih skupnosti, za gasilske domove v lasti gasilskih društev, za varovane gozdne površine in za neplodna zemljišča s šifro dejanske rabe 5000 in 6000.

Plačevanja davka bodo oproščene tudi humanitarne organizacije, mednarodne organizacije, institucije Evropske unije in diplomatska predstavništva tujih držav.

Doslej so zbrali 200 milijonov evrov, poslej bodo 400 milijonov

Z novim davkom na nepremičnine naj bi država letno zbrala 400 milijonov evrov. Lani pa je z nadomestilom za uporabo stavbnega zemljišča zbrala 185,5 milijona evrov, z davki od premoženja 4,6 milijona evrov, s pristojbinami za vzdrževanje gozdnih cest skoraj 2 milijona evrov in z davki na nepremično premoženje večje vrednosti nekaj več kot 0,5 milijona evrov.

Prilohke od davka na nepremičnine naj bi si po triletnem prehodnem obdobju delile občine in država v razmerju 50 : 50. Prva tri leta pa naj bi davek v celoti dobila država, občinam pa bo zagotovila enak znesek, kot so ga dobile z nadomestilom za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2012, ki so ga same odmerile.

Občina lahko po zakonu v skladu z merili svoje prostorske in ekonomske politike omenjene davčne stopnje v delu, ki pripada občinam, povečajo ali zmanjšajo za največ 50 odstotkov. Občine, ki prejemajo davčno

Veliko davkov na nepremičnine imamo že danes

Pri nas so bile nepremičnine že doslej zelo obdavčene. Na eni strani smo in bomo še vedno plačevali davke na promet z nepremičninami oziroma na dobiček pri prometu nepremičnin (iz kapitala), davke na dediščine in darila ter davek na dobiček zaradi spremembe namembnosti zemljišč. Na drugi strani pa smo plačevali davke in datjave za posedovanje nepremičnin.

Pri nas že sedaj poznamo davek na promet nepremičnin. Prav tako morajo dediči in prejemniki daril plačati davek na dediščine in darila, ki jih podedujejo ali dobijo v dar. Izjeme so le dediči ali obdarjenci prvega dednega reda, kmetje po zakonu o kmetijskih zemljiščih in še nekateri, ki nepremičnine brez povračila podarijo za humanitarne in druge podobne namene. Davek na promet nepremičnin in davek na dediščine in darila sta vir občinskih proračunov.

Država pobira tudi davek od kapitalskih dobičkov, doseženih s prodajo nepremičnin v lasti fizičnih oseb in sicer v obdobju dvajsetih let od pridobitve nepremičnine. Obdavčitev dobičkov pravnih oseb doseženih s prodajo nepremičnin urejajo predpisi o obdavčitvi dohodkov pravnih oseb. Prav tako država pobira davek na dobiček zaradi spremembe namembnosti zemljišča. Ta davek je vir proračuna države.

Doslej je država pobirala tudi davke in prispevke za posedovanje nepremičnin (davek od premoženja, nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, prispevek za vzdrževanje gozdnih cest in davek na nepremičnine večje vrednosti (preko 500.000 evrov)). Prvi trije davki oziroma prispevki so bili vir občinskih proračunov, zadnji pa je bil vir državnega proračuna. Po novem letu bo te štiri davke oziroma pristojbine zamenjal davek na nepremičnine. Občine novemu davku najbolj zamerijo, da ga bo polovico šlo v državni proračun, saj so davki na posedovanje nepremičnin namenjeni zlasti za razvoj komunalne infrastrukture in so doslej šli v celoti v občinske proračune.

izravnava, pa davčnih stopenj ne smejo zniževati.

Zakonu so najbolj nasprotovali podjetniki, kmetje in občine

Zakonu o davku na nepremičnine so in še vedno najbolj nasprotujejo Obrtno podjetniška zbornica Slovenije, Zadružna zveza Slovenije, Sindikat kmetov Slovenije, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Združenje občin Slovenije in druge organizacije oziroma združenja podjetnikov, kmetov, obrtnikov in občin ter opozicijske stranke. Novemu zakonu očitajo, da jemlje finančno avtonomijo občinam, da ogroža lokalno samoupravo, da uničuje podeželje, da vzpostavlja grobo centralizacijo Slovenije, da uvaja tiho nacionalizacijo, da uničuje konkurenčnost slovenskega gospodarstva, obrti, podjetništva ter kmetijstva, da ogroža mirno starost starejšim lastnikom nepremičnin z nizkimi prejemki ter da krivično prerazporeja bremena izhoda iz krize. Nasprotniki zakona so v zadnjem tednu

Nepremičnin se ne da skriti in utajiti

Zadnje dneve in tedne po vsej Sloveniji buri duhove zakon o nepremičninah, ki ga je predlagala vlada. Tako kot vsaka država tudi naša potrebuje denar za zdravstvo, šolstvo, otroško varstvo, kulturo, znanost, socialne transfere in za opravljanje drugih javnih storitev, pa tudi za delovanje vseh treh vej oblasti (zakonodajne, izvršne in sodne), da o denarju za vojsko in obrambo niti ne govorimo. Zato vse države na svetu pobirajo davke. Država, kot pravi že star pregovor, pa lahko vzame samo tam, kjer je.

Ker je, kot pravi pregovor, bog sam sebi najprej brado ustvaril, si tudi države praviloma prizadevajo, da bi bilo pobiranje davkov zanje čim bolj enostavno in učinkovito. Za to je za države obdavčitev nepremičnin naravnost idealna, saj so nepremičnine vsem vidne (torej se jih ne da utajiti) in vedno na istem mestu (torej se jih ne da pred dacarji skriti). Zato so že od nekdaj v vseh državah eden od osnovnih davčnih virov ravno davki na nepremičnine.

pred njegovim sprejemom zbrali proti njemu preko 70.000 podpisov volivk in volivcev.

Zakon čaka ustavna presoja

Če bo državni svet izglasoval odložilni veto proti zakonu, kar je zelo verjetno, bodo morali poslanci v državnem zboru o njem ponovno odločati. Glede na to, da je bil

sprejet z absolutno večino glasov, vladajoča koalicija pri ponovnem glasovanju verjetno ne bo imela problemov z njegovim sprejemom.

Nekatere opozicijske stranke so že napovedale, da bodo zakon poslale v ustavno presojo ustavnemu sodišču.

T. K.

Zdravnica svetuje

Piše: Maja Sendi, dr. med.

Sindrom izgorelosti – prepoznajte ga in pravočasno ukrepajte!

Živimo v času, ko ljudje skoraj ves dan preživijo v službi in tudi v prostem času težko odmislijo službene skrbi in obveznosti. Pretiravanje z delom in zanemarjanje svoje dobrobiti pa lahko vodi v poklicno izgorelost, ta pa v skrajnem primeru tudi do psihičnega in fizičnega zloma.

Kaj je sindrom izgorelosti?

O izgorelosti govorimo, kadar posameznik samega sebe prižene preko roba utrujenosti do popolne izgube psihične in fizične energije. Pojavi se po več letih ali desetletjih neuspešnega obvladovanja stresa na delovnem mestu, kar postoma zmanjša posameznikove energetske zaloge. Tu ne gre le za malenkostno težavo ljudi, ki so razdraženi ali imajo slab dan. Gre za obsežen in dolgoročen problem, ki ekonomsko tudi precej stane. Posledice izgorelosti so dolgotrajne, človek namreč potrebuje več let, da se ponovno postavi na noge in je ponovno storilno sposoben. V letu 2008 so na Inštitutu za razvoj človeških virov opravili raziskavo o razširjenosti izgorelosti med slovenskimi državljani in objavili precej zaskrbljujoče rezultate. Od približno 1000 oseb, ki so bile zajete v raziskavo, jih samo 40% ne kaže znakov izgorevanja, 8% oseb je že popolnoma izgorelih, ostali pa se gibljejo nekje vmes. Ženske in moški so sicer enako ogroženi, med poklicnimi skupinami pa najvišjo stopnjo izgorelosti izkazujejo menedžerji in samostojni podjetniki.

Kako ločimo delovno izčrpanost in izgorelost?

K poklicni izgorelosti so bolj nagnjeni tisti, ki si želijo biti popolni in sami sebe vrednotijo skozi svoje dosežke in pohvale iz okolice ter tudi najzahtevnejšim nalogam ne znajo reči »ne«. Čeprav se jim zdi, da garajo zaradi okolice, pa v resnici prisila prihaja iz njih samih. Take osebe v nenehno in pretirano delo namreč ženeta tesnoba in strah ob neuspehu, kadar zavrnejo zadolžitve ali počivajo pa občutijo celo sram. Če te notranje prisile ni, ne gre za poklicno izgorelost temveč za nekoliko manj nevarno delovno izčrpanost. Slednja je normalna posledica pretiranega dela, v katerega nas silijo objektivne zunanje okoliščine in ne mi sami. Oseba, ki ni deloholična in ni nagnjena k izgorelosti bo znala postaviti mejo sebi in okolici ter bo ob izčrpanosti delovne obremenitve zmanjšala. Večina ljudi seveda nima slabe vesti, če si privoščijo zaslužn

počitek in ravno v tem je glavna razlika med delovno izčrpanim in izgorelim človekom.

Od izgorevanja do izgorelosti

Izgorevanje je kroničen proces, ki preko izčrpanosti počasi pripelje do stanja, ko človek ne zmore nobenih naporov več. Deloholik je idealen kandidat za izgorelost. Ima namreč veliko željo po izkazovanju, izbira si težje naloge, nase prevzema več dela in s tem zagotovi svojo »nepogrešljivost« na delovnem mestu. Ko se zaradi preutrujenosti začnejo dosežki zmanjševati, se taki osebi začne rušiti samopodoba in je zaradi tega pod vedno večjim stresom. Prej ali slej se pojavijo tudi vedenjske spremembe, saj se oseba izogiba socialnim stikom, do sodelavcev je netolerantna in jih ima za lene in nedisciplinirane. Sčasoma postane tudi čustveno otopena in odtujena. Posameznik ima pogosto tudi telesne težave (glavobol, prebavne motnje, visok krvni tlak), psihične motnje (depresija, motnje spanca, odvisnost od alkohola ali mamil) ter težavne odnose z družino in prijatelji.

Zdravljenje izgorelosti

Zavedati se moramo, da za izgorelostjo stoji motnja, ki se je ne da odpraviti z nekajdnevni počitkom. Dobro bi bilo, da bi ljudje poiskali pomoč že takrat, ko pri sebi opazijo izrazito deloholično vedenje. Vendar pa jih največ poišče pomoč šele takrat, ko jim storilnost in samopodoba močno upadeta ter so že na robu psiho-fizičnega zloma. Takrat si seveda želijo, da bi po najhitrejši poti postali spet tako storilni kot prej, vendar pa hitrih rešitev tukaj ni. Potrebno se je namreč posvetiti osebnostnim lastnostim, ki so človeka prignale na samoizčrpanje in jih s pomočjo terapije spremeniti, kar lahko traja več let. Seveda je v prvi fazi potrebno človeku najprej omogočiti, da se odmakne od situacije, ki je pripeljala do izgorelosti in ga zavaruje pred pritiski okolja. Ključen je počitek in umirjanje telesa. Ta faza traja nekaj tednov ali celo mesecev, dokler posameznik ponovno ne začuti »volje do življenja«. Za dolgotrajno izboljšanje je najučinkovitejše t.i. »celostno zdravljenje« izgorelosti, ki vključuje tudi medikamentozno lajšanje težav ter psihoterapevtsko obravnavo, s katero je treba preoblikovati samopodobo.

Prevzemite odgovornost za svoje zdravje!

Se tudi vi kdaj zaradi dela počutite popolnoma izčrpani, pa si ne vzamete časa, da bi se odpočili? Do prave izgorelosti nas namreč ne pripeljejo zahteve na delovnem mestu, temveč mi sami. Zato je pomembno, da uravnotežite razmerje med izčrpanjem in regeneracijo. Regeneracija je lahko počitek ali pa tudi hobiji in aktivnosti, ki vam vračajo energijo. Če razbremenitev v vas vzbuja strah, da ne boste dovolj dobri in uspešni, ali če enostavno ne znate več uravnotežiti obremenitve s počitkom, je čas da obiščete strokovnjaka. S pomočjo terapije boste razumeli, da je z vami vse v najlepšem redu, tudi če kdaj pa kdaj ne delate popolnoma ničesar.

Danijel Cvetko oživlja življenje pohorskih holcarjev, pruharjev in glažutarjev

ŽIVI AKTIVNO IN USTVARJALNO

»Ni bogat tisti, ki največ ima, temveč tisti, ki za srečno življenje najmanj potrebuje,« pravi smeje Danijel Cvetko iz Josipdola visoko na Pohorju, ki v tem kraju, stisnjem med mogočnimi pohorskimi planotami, skrbi, da ne utone v pozabo, kako so včasih na Pohorju živeli holcarji, pruharji in glažutarji. O Danijelu Cvetku in njegovi skrbi za ohranjanje zgodovinske in kulturne dediščine smo v Delavcu pred leti že pisali. Od takrat do danes je skupaj s člani »Kulturno, etnološkega, turističnega društva Josipdol (KET Josipdol)« razširil stalno zbirko muzeja v naravi ter sredi sodobnega življenja ustvaril »okno«, skozi katero lahko mladi in vsi drugi obiskovalci vidijo, kako je na Pohorju potekalo življenje skozi stoletja.

Težko je reči, kaj Danijela Cvetka nenehno priganja, da skrbi za ohranjanje artefaktov preteklosti in da je nenehno dinamičen, inovativen in vsestransko aktiven. Verjetno se je, kot so pravili stari ljudje, s to »žilico« že rodil. Njegov oče je prišel v Lovrenc na Pohorju s trebuhom za kruhom iz Slovenskih Goric, kasneje pa si je ustvaril družino in dom v Josipdolu, kjer je delal v kamnolomu kot pruhar.

Danijel ponosno pove, da se je sam rodil že na Pohorju, zato je »ta pravi« Pohorci. V mladih letih se je v Lovrencu na Pohorju izučil za kovača, delati pa je začel pri

Danijel Cvetko: »Pred komer se granit ukloni, mora imeti veliko energije, prizadevnosti in vztrajnosti.«

Konradu Ozvaltu. V Josipdolu je sedem let delal v kamnolomu kot kovač, po tem pa je bil dve leti avtoprevoznik. Nato se je zaposlil v mariborskem avtobusnem podjetju Certus in več kot trideset let vozil Pohorce iz Josipdola v Dravsko dolino do Vuzenice in Karavaninga, kjer so delali v industrijski coni.

Danijel je bil v prostem času vseskozi tudi med najaktivnejšimi člani kulturno, etnološkega, turističnega društva v domačem kraju, ki ga je vodil Srečko Geč. Ko je slednji postal župan občine Ribnica na Pohorju, pa je Daniel moral poprijeti za krmilo društva, ki skrbi za ohranjanje kulturne, etnološke in naravne dediščine visoko na Pohorju. Kot pravi, bo to funkcijo opravljal in skrbel za dostojno življenje društva samo toliko časa, dokler njegovemu predhodniku ne bo iztekel županski mandat, saj sam raje dela in ustvarja, kot skrbi za vodenje in administracijo.

Danijel Cvetko sodi med tiste ustvarjalne, inovativne in nemirne ljudi, ki so vedno aktivni. »Delam, kolikor lahko in kolikor me veseli,« pravi. To pa pri njemu pomeni, da je bolj ali manj aktiven ves dan.

Rezultati njegovega dela in dela vseh drugih članov društva so vidni: v Josipdolu so v neposredni bližini hiše Danijela Cvetka ustvarili čudovit muzej naravi, v katerem lahko obiskovalci dobijo predstavo kako in kako težko je sredi pohorskih gozdov teklo življenje skozi stoletja. V muzeju na prostem si obiskovalci lahko ogledajo starodavno pohorsko domačijo krito s šintli, ki je imela dva prostora – kuhinjo in sobo oziroma štibl. »V takšni hiši je nekoč živel tudi deset ali več ljudi,« pravi Cvetko. »Ni si težko predstavljati, kako so se pozimi, ko je bilo ogromno snega, stiskali v takšni mali hiši, ki so jo grel s kovinsko pečjo, imenovano koza, saj je bila tako skromna, da je bila zares podobna kozi.«

Na Pohorju so se, kot pravi Cvetko, ljudje včasih preživljali kot gozdni delavci (pravili so jim holcarji), kot delavci v kamnolomih (pruharji) ali kot delavci na glažutah, v katerih so proizvajali pohorsko steklo (glažutarji). V muzeju v naravi so razstavljena orodja in sredstva za delo holcarjev, pruharjev in glažutarjev, predstavljeni pa so tudi pogoji, v katerih so živeli in delali. Pozornost obiskovalcev takoj pritegne škurnica ali škurja, narejena iz svežega lubja smrek, v kateri so živeli holcarji, kadar so daj časa delali v gozdu. Škurnico, v kateri so spali in si v njej tudi kuhali, so si postavili, da jim ni bilo treba vsaki dan pešati globoko v pohorske gozdove.

Kot pravi Cvetko je bil Josipdol včasih zelo razvit pohorski kraj, saj je v njem delalo okoli 300 pruharjev in prav toliko holcarjev, medtem ko je bilo glažutarjev manj. Vsi pa so bili med seboj tesno življenjsko, pa tudi proizvodno povezani. Oglje, ki so ga pridobivali holcarji, so denimo na glažutah potrebovali za proizvodnjo stekla v pečeh. V tistih časih je v Josipdolu živel od dva do tri tisoč ljudi.

Josipdolski muzej v naravi sodi v stalno zbirko Koroškega pokrajinskega muzeja in predstavlja pravzaprav njegovo nadgradnjo. »V muzeju v naravi vodimo skupine, ki

Pismo predsednika ZSSS Dušana Semoliča vodstvu IMF KAJ PA DELAVSKE PRAVICE?

Po tem, ko je misija Mednarodnega denarnega sklada (IMF) na čelu z Antoniom Spilimbergom obiskala Slovenijo in objavila svojo zaključno izjavo, je predsednik ZSSS Dušan Semolič nanj naslovil odprto pismo. V vednost ga je poslal tudi direktorici IMF Christine Lagarde.

»Če primerjamo letošnje zaključke IMF iz četrtega poglavja z zaključki IMF iz prejšnjega leta, lahko zlahka vidimo ponavljajoča se področja – od bančnega oziroma finančnega področja do strukturnih reform na področju pokojnin in trga dela. Vendar pa prav nikjer ne moremo zaslediti niti besede o vladavini prava in boju proti zlorabam na trgu dela, kar je prav tako izjemnega pomena za ekonomsko stabilnost države.

Še med obiskom delegacije IMF v Sloveniji je Generalna policijska uprava objavila poročilo o delu v prvih devetih mesecih letošnjega leta. V tem času so se v primerjavi z istim obdobjem v prejšnjem letu najbolj povečala kazniva dejanja zoper delovno razmerje – kar za 241 odstotkov.

In ne pozabimo – medtem ko ste govorili o pokojninski reformi, niste nikjer omenili dejstva, da je znižanje delodajalskih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje na 8,85 % v letu 1996 v vseh teh letih povzročilo nekaj milijardni finančni izpad prihodkov pokojninske blagajne, a po drugi strani ni izboljšal konkurenčnost slovenskih delodajalcev,« je zapisal Semolič.

Spoštovani g. Spilimbergo, prihajate iz organizacije, ki je javno priznala napako pri izračunavanju negativnih učinkov fiskalne konsolidacije. Prihajate iz organizacije, ki je javno znana, da je kar nekaj državam podeljevala takšne »nasvete«, ki so te države na koncu drago stale. Zato vas javno sprašujemo naslednje vprašanje: Kdaj boste končno spremenili svojo usmeritev in v svojih zaključnih izjavah ob četrtem poglavju namesto vztrajnega ponavljanja manire strukturnih reform pričeli vključevati zaključke o spoštovanju vladavine prava in dostojnih delovnih pogojev, ki so prav tako še kako pomemben del zagotavljanja ekonomske stabilnosti države? Ali pač verjamete, da delavske pravice niso kompatibilne z ekonomsko politiko,« je končal pismo Semolič.

T. K.

jim ne razkažemo samo našega muzeja, temveč celoten Josipdol. Celoten program vodenja po Josipdolu, ki se začne v čudovitem in veličastne lipovem drevoredu v središču kraja, poteka do tri do štiri ure. V tem času peljemo obiskovalce tudi po gozdni učni poti, še posebej pa jih seznanimo z zgodovino holcarstva in pruharstva,« pojasnjuje Cvetko. V preteklih letih je Josipdol obiskalo veliko skupin, letos pa je obisk nekoliko slabši, saj se pozna kriza. Med obiskovalci je še največ turistov, ki preživljajo dopust v Ribnici na Pohorju.

Sicer pa Danijel Cvetko, ki ve, kako težko so včasih ljudje živeli na Pohorju, ne govori prav rad o sedanjih gospodarskih in finančni krizi pri nas in v svetu. »Kar se ja-

mranja tiče, moram reči, da dandanes nimamo za kaj jamrati. Glede na to, kako so tod živeli ljudje v preteklosti, nam gre danes prav dobro,« pravi Cvetko, ki je skromnosti navajen že iz mladosti. »Naši predniki so še mnogo, mnogo težje živeli, pa so s pridnostjo, vztrajnostjo, delavnostjo in ljubeznijo do življenja in bližnjih preživeli.« Danes pa je, kot pravi Danijel Cvetko, ki si je z ženo Terezijo v Josipdolu ustvaril družino s štirimi otroci, vsepovsod preveč pohlepnosti. Pohlep pa človeka uničuje, saj ga dela revnega in nesrečnega, četudi ni reven in nima razlogov, da bi bil nesrečen.

Takšen kot je, je Danijel Cvetko pred kratkim natanko na meji med svojo in bratovo parcelo v Josipdolu postavil še majhno kapelico s kipcem matere božje.

V takšnih glazutah so proizvajali steklo.

»Postavil sem jo v spomin na starše in na družino,« pravi skromno.

Kakšne načrte ima? »Vsako jutro sem vesel, da sem se zbudil,« pravi smeje Danijel Cvetko. »Prizadeval si bom, da bi še naprej živel aktivno, ustvarjalno in polno. Nikomur ne želim storiti nič slabega, čutim pa še veliko pozitivne energije, s katero lahko morda pomagam še komu. Nasploh se mi zdi, da glede na pretekle čase danes živimo tako, da smo lahko zadovoljni.«

Najbolj pa je Cvetko zadovoljen, da mu pri oživljanju preteklosti pomagajo tudi vnuki in vnukinje, ki jih ima že dvanajst. Trenutno mu najbolj stojita ob strani Tomi in Tilen.

Tomaz Kšela

Domačija pokrita s šintli.

Predlogu Zakona o Slovenskem državnem holdingu nasprotujejo številne civilnodružbene organizacije

ŠKODLJIV PREDLOG ZAKONA

Vlada je pripravila predlog Zakona o Slovenskem državnem holdingu, ki mu ne nasprotujejo samo ZSSS, temveč tudi številne druge civilnodružbene organizacije. »Predlog zakona o Slovenskem državnem holdingu je najslabše napisan in najbolj nevaren zakon o upravljanju z državnimi naložbami, ki vse pristojnosti pri njihovem upravljanju in prodaji prepušča vladi oziroma ministru za finance,« je na novinarski konferenci Solidarnosti in Odbora za pravično in solidarno družbo pred poslopjem državnega zbora dejal finančnik Marko Golob. Po njegovih besedah si česa tako brutalnega ne bi dovolila spisati niti Janševa vlada, saj je bil njen predlog zakona manj slab od sedanjega.

Golob je opozoril na tri pglavitne slabosti predloga: tako kot daje vse pristojnosti do holdinga vladi, daje v holdingu vse pristojnosti upravi, medtem ko je vloga državnega zbora zmanjšana na minimum.

Bistvo predloga zakona je po besedah Goloba v tem, da bo omogočil popolno-

ma ne-transparentno in zakulisno prodajo državnih naložb. Po besedah Goloba predstavlja predlog zakona tudi hud od-

mik od upravljaljskih smernic OECD. Zato ga je, kot je dejal, treba v celoti zavrniti.

T. K.

Protesta proti predlogu Zakona o Slovenskem državnem holdingu pred poslopjem parlamenta so se udeležili številni ugledni razumniki.

Čezmejno sodelovanje med realnostjo in priznanjem - projekt InArco

PROBLEMI ČEZMEJNIH DELAVCEV

Sedaj, ko so v Evropski uniji meje odprte, čedalje več delavcev hodi na delo v sosednjo državo. Tudi veliko delavcev iz obmejnih območij hodi na delo v Avstrijo in Italijo. Med njimi je pravzaprav največ delavcev, ki opravljajo obrtne in druge poklice. Čeprav je status delavcev, ki živijo v eni, delajo pa v drugi državi, navidezno urejen, se v vsakodnevnem življenju srečujejo s številnimi težavami, ki jim sindikati morajo prislunhiti. To so poudarili na seminarju v okviru projekta InArco na temo »Čezmejno sodelovanje med realnostjo in priznanjem«, ki ga je nosilec projekta, gre za italijanski sindikat UIL, organiziral v Ljubljani. Na njem so sodelovali sindikalisti iz Italije, Francije in Slovenije ter predstavniki slovenskega ministrstva za finance.

Generalni sekretar za čezmejne delavce UIL (UIL Frontalieri) Pancrazio Raimondo je opozoril, da predstavlja čezmejno delo zgodovinski pojav, ki je bil dolga leta marginaliziran, saj ni šlo za veliko število delavcev. Sedaj pa se, zlasti na obmejnih območjih, število delavcev, ki v eni državi živijo, v drugi pa delajo, povečuje, saj se Evropska unija izgrajuje tudi na osnovi pretoka ljudi. S projektom InArco želijo pomagati pri reševanju problemov težav, ki jih občutijo čezmejni delavci, zlasti na področju davčne politike, socialne varnosti in na še nekaterih področjih. V Evropski uniji je že preko milijon delavcev, ki živijo v eni, delajo pa v drugi državi.

Kot je dejal projektni menedžer Fundacije Giacomo Brodolini (FGB) Giancarlo Dente celovitega pregleda nad tem, koliko čezmejnih delavcev v resnici je in s kakšnimi problemi se srečujejo, pravzaprav ni. Sindikati si s projektom InArco in tudi sicer prizadevajo, da bi spoznali in odpravili ovire, ki ovirajo mobilnost delavcev, saj je tudi na njej zasnovana Evropska unija. Zato si prizadevajo, da bi pravni status čezmejnih delavcev uredili tako, da ne bi bili v nobenem pogledu diskriminirani. V zvezi s tem je Dente predstavil deset priporočil za ureditev statusa čezmejnih delavcev, ki jih bodo sindikalisti pripravili v okviru projekta InArco. Priporočila se nanašajo na ažurno zbiranje in analiziranje podatkov o čezmejnih delavcih in njihovih problemih. Prav tako govorijo o nujnosti ustrezne ureditve in prilagoditve davčnih predpisov, saj so številni čezmejni delavci v Evropski uniji izpostavljeni nevarnosti, da plačajo več davkov kot drugi državljani. Zato bi morale vse države članice skleniti dvostranske dogovore oziroma konvencije, s katerimi bi uskladile svoje predpise in davčni položaj čezmejnih delavcev uredile tako, da nobeden od njih ne bi grozila dvojna obdavčitev. Več priporočil se nanašajo tudi na enakopraven dostop čezmejnih delavcev do pravic iz socialnega in zdravstvenega zavarovanja, ki ga v nekaterih državah unije trenutno nimajo, ker živijo v drugih

državah. V zvezi s tem si sindikati prizadevajo tudi za enakopraven položaj čezmejnih delavcev, ki dnevno prihajajo na delo v Evropsko unijo iz držav nečlanic. Tudi plače čezmejnih delavcev so marsikdaj nižje, zato sindikati priporočajo sprejem ukrepov, s katerimi bi preprečili socialni dumping. Čezmejni delavci morajo prejemati enake plače, kot vsi drugi delavci.

Predsednik koordinacije medregijskih sindikalnih svetov pri Evropski konfederaciji sindikatov (EKS) Michele Berti je opozoril, da lahko države članice Evropske

jajo na delo preko meje, zavedajo, kakšne davčne posledice bo to imeli zanje. »V tem primeru velja star pregovor, da nepoznavanje prava oziroma predpisov škoduje,« je dejala.

Problem pri delavcih iz Slovenije, ki delajo v Italiji in Avstriji, živijo pa pri nas, je v tem, da imajo v tujini višje plače in višje davčne olajšave. Zato morajo naši delavci v Sloveniji doplačati dohodnino, saj so jo tako kot vsi drugi državljani dolžni plačati po naši dohodninski lestvici ob upoštevanju olajšav pri nas.

Na seminarju v okviru projekta InArco so sodelovali sindikalisti iz treh držav: Italije, Francije in Slovenije ter predstavniki slovenskega finančnega ministrstva.

unije prosto odločajo o davčni politiki, vendar pa z njo ne smejo ogroziti mobilnosti delavcev. Zato morajo, če še niso, skleniti dvostranske konvencije, s katerimi se dogovorijo za delitev »davčnega kolača« od čezmejnih delavcev. Za čezmejnega delavca je pomembno samo to, da ni dvojno obdavčen in da se srečuje samo z davčno upravo v eni državi. O vsem drugem se morajo sicer iz sosednjih držav dogovoriti med seboj.

Na seminarju je sodelovala tudi Petra Istenič iz slovenskega ministrstva za finance. Dejala je, da si močno želi, da davčni predpisi ne bi predstavljali ovire za mobilnost delavcev, ki se za delo v drugi državi običajno odločijo zaradi boljših priložnosti. Po njenih besedah smo se v Sloveniji srečali s problemom čezmejnih delavcev, ko je država leta 2004 uvedla obdavčitev zavezancev po svetovnem dohodku. Ker davčne zakonodaje med državami niso usklajene, se lahko zgodi, da pride do konflikta med njimi in da so čezmejni delavci davčni zavezanci v obeh državah. Slovenija je to rešila s mednarodnimi sporazumi, ki jih ima sklenjene s številnimi državami. V Evropski uniji je takšnih sporazumov že več kot tri tisoč. Po besedah Isteničeve je Slovenija davčno problematiko čezmejnih delavcev na ta način uredila, drugo pa je vprašanje, ali se vsi, ki odha-

Sindikalisti so se z Isteničevo strinjali, da so na formalni ravni mnogi problemi rešeni, vendar samo navidezno, saj se v praksi čezmejni delavci srečujejo s številnimi problemi. Na enega od takšnih je opozoril tudi podpredsednik Združenja agencij za lokalno demokracijo pri svetu Evrope Alesandro Perelli. Dejal je, da v času globalizacije ni železniške povezave med Trstom in Koprom ter Ljubljano, kar je po njegovih besedah absurdno, nedopustno in sramotno. Gilles Denosjean iz francoskega sindikalne konfederacije FO, pa je opozoril, da se v številnih evropskih državah krepi skrajna desnica, ki svojo populistično politiko gradi na strahu pred tujci. Na več primerov takšne nestrpnosti je opozoril tudi Euro Brožič iz Konfederacije sindikatov 90. Darja Bratina iz ZSSS pa je opozorila, da je čezmejne delavce treba v prvi vrsti dobro informirati o njihovem statusu in pravicah.

Seminar so sklenili z dogovorom, da bodo na koncu projekta InArco pripravili konferenco v Bruslju, na kateri bodo dokončno sprejeli priporočila za ureditev statusa in problemov čezmejnih delavcev. Delavci, ki v eni državi živijo, v drugi pa delajo, to tudi pričakujejo, saj jim življenje sedaj grenijo nasprotujoči se predpisi in marsikdaj tudi nerazumevajoči uradniki.

Tomaž Kšela

Kulturni kotichek

Piše: Roman Končar

Ko se igra(lka) znajde v pravu...

Malo morje totalnih nesmislov je tudi ena od v nebo vpjiočih značilnosti zgodovine ljubljanske AGRFT, slovite »igralske« akademije, ki je, še dandanašnji, hrepeneča sanja prenekaterega mladca in prenekatero mladenke.

Gospa, o kateri bo tekla beseda v nadaljevanju, je vse nebuloze samopašnih samovšečnežev, ki so se skrivali za skorajda nedotakljivimi profesurami (vsa čast izjemam!) v času njenega študija na AGRFT, dodobra občutila na svoji lastni koži. Tako surovo, kruto, nečloveško in nesmiselno, da se skorajda povedati ne da.

12 jih je bilo v prvem letniku, ona in 11 sošolk in sošolcev (med njimi tudi Bine Matoh, pa Silva Čušin, pa Branimir Štrukelj, današnji »borec« za... Ne vem točno (zakaj?!) in vsem je bil cilj »preskočiti« selekcijo 1. letnika. Ja, to je tudi ena od posebnih posebnosti ljubljanske AGRFT – po 1. letniku, »selektivcu«, so te lahko mirne duše »zabrisali« iz nadaljnega študijskega procesa. In našli milijardo najrazličnejših razlogov, zakaj so to storili.

Tanja Poberžnik je bila krhko in igralsko silovito nadarjeno dekle, v tistem, malo prej omenjenem 1. letniku. Njen profesor za igro je bil človek, ki je bil tistihmal v bližnjem sorodstvu s Stanetom Dolancem, človekom, ki je bil v bivši SFRJ »tata mata«, pa še »Bog i batina«, tako, za povrh.

In mali »veliki« profesor si je lahko privoščil... Hja, marsikaj, tudi kaj takega, kar ni bilo vredno ne njega, ne kateregakoli drugega profesorja na katerikoli drugi slovenski fakulteti (akademiji).

Tanja je bila tudi zelo delavna in zelo radovedna in prav ti dve lastnosti sta jo nekako »premamili«, da se je odzvala vabilu režiserja Matjaža Klopčiča in šla odigrat v njegovo filmsko stvaritev, »Zadnja šolska naloga« imenovano, eno vidnejših vlog.

Pa si je, poštena in naivna, kot je bila (in je še danes! No naivna ne več tako hudo zelo!), nakopala na glavo zameri prej omenjenega »velikega malega moža«, profesorja, in še nekaterih, njemu podobnih, pa so jo, tebi nič, meni nič, filknili. In se je njen študij za slovensko igralko nasilno ustavil.

Njena igralska pot pa, seveda, ne. Nikakor! »Nasvidenje v naslednji vojni«, Živojina Pavloviča, »Okupacija v 26. slikah«, Lordana Zafranoviča, »Pustota«, Jožeta Galeta – to je le neka naslovov filmov, v katerih je dobesedno blestela Tanja Poberžnik.

Pokazala in dokazala je, tako sebi, kot vsem okoli sebe, da ne le zmore, temveč, da še kako tudi – zna!

Vse njene filmske stvaritve preveva neka nerazložljiva milina, nek inteli-

gentni, razumsko-čustveni naboj, neka srčnost, ki ni lastna prav mnogim (še prav posebej v naših krajih je tovrstnih igralskih person silovito malo!).

Imel sem (spet enkrat!) srečo, da sem Tanjo spoznal tudi поблиže. Njen zadnje-letni partner in življenjski sopotnik, prijatelj Marcel Buh, naju je »spajdašil«. Ne vem zakaj, a imel sem pred tem krhkim ženskim bitjem kar nekaj nerazložljiv »rešpekt«. Tanja je le »gospa sodnica« in to salamensko dobra sodnica. Človek, ki uporablja danost vedenja in znanja tudi v praksi. Človek, ki ima poleg prej omenjenih, znanj in vedenj, tudi preprosto življenjsko razsdnost, in jo tudi udejanja pri svojem delu. Torej, človek, ki ima glavo in srce, oba organa na pravih mestih.

Neka zabava je bila, na katero sta me povabila, Marcel in Tanja. Za njen rojstni dan. Nabralo se nas je kar nekaj, najrazličnejših »osebkov« obeh spolov in spomnim se, kako se je Tanja že od vsega začetka na vse kriplje trudila, da bi nas povezala v skupino, v neko rojstno-dnevno-zabavljško družino, oz. celo družino, da bi se vsi, kar nas je bilo, pri njej resnično počutili – kot doma.

Letala je sem ter tja, stregla to in ono, skrbela, da nihče ni imel praznega ne kozarca, še manj kroznika, animirala vse in vsakogar posebej. Ja, prav neutrudna je bila.

Ne vem točno od kje se je kar naenkrat pojavila – kitara. Zdi se mi, da je imel pri tem »pojavu« prste vmes Marcel. Potisnili so mi jo roke in začel sem igrati. Opravičeval sem se, da že dolgo, dolgo nisem igral, pa da sem pozabil skoraj vse, kar sem nekoč znal, pa da nisem jaz za to, pa ne vem kaj še vse sem pletel. No, igral in pel sem pa tudi, tako, vmes, med nerodnimi opravičevanji.

Ena pesem je »rodila« drugo, v spomin sem priklical že davno skorajda pozabljeno, ljudje so se mi pridružili in ozračje se je začelo ogrevati, močno ogrevati.

Stari, dobri šlagerji, pa »evergrini«, pa polke in valčki, pa dalmatinske, pa starogradske, pa slovenske narodne in slovenske popevke. Moj Bog, vsega je bilo. In nisem in nisem nehal. Tanja je stala ob meni, me bodrila, pela z menoj na vse grlo, stresala iz rokava predloge za vedno nove melodije.

Hja, tako se je vse skupaj razbohotilo, da se je na videz mlačni začetni večer prevesil v vročično pevsko jutro naslednjega dne.

S Tanjo sva pela in pela in pela. In se spominjala tega in onega, dobrega, in malo manj dobrega, veselih, pa tudi malo manj veselih dogodkov iz najinih življenj. In si obljubila, da se prihodnje leto spet snideva. Pri njej. Na njeni rojstnodnevni zabavi.

Res sva se. Povem vam, popolnoma odkritosrčno, da je bilo tudi leto kasneje vzdušje podobno. Spomin na tisti magični, spontani, vročični, petja in vsega lepega polni, najin »spoznavni« večer, pa bo ostal v srcih vseh, ki smo ga imeli priložnost doživeti.

Tanja, gospa sodnica Tanja: hvala, da si z menoj delila trenutke radostnega petja. Neponovljive trenutke sreče in veselja.

Bodi zdrava. In ostani – pravična in razsdna!

IZRAČUN AKONTACIJE DOHODNINE OD DOHODKA IZ ZAPOSLOTITVE

DAVČNE OLAJŠAVE

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2013:

Če znaša skupni bruto dohodek v evrih/mesečno		znaša splošna olajšava v evrih/mesečno
nad	do	
0,00	905,53	543,32
905,53	1.047,57	368,22
1.047,57		275,22

2. Osebnolajšave

v evrih/mesečno

invalidu s 100% telesno okvaro	1.471,57
po dopolnjenemu 65. letu starosti	118,45
olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	234,92
posebna olajšava za rezidenta, čezmejnega delovnega migranta	631,38
posebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta	206,42
za prvega otroka in za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana	203,08

za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego	735,83
za drugega vzdrževanega otroka	220,77
za tretjega vzdrževanega otroka	368,21
za četrtega vzdrževanega otroka	515,65
za petega vzdrževanega otroka	663,09

• za vse nadaljnje vzdrževane otroke se olajšava glede na višino za predhodnega vzdrževanega otroka poveča za 147,44 evra

DOHODNINSKA LESTVICA

Akontacija dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za leto 2013 izračuna na podlagi Pravidnika o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2013 (Uradni list RS, št. 102/2012):

Če znaša neto davčna osnova v evrih/mesečno		znaša dohodnina v evrih/mesečno	
nad	do		
0,00	668,44	16 %	
668,44	1.580,02	106,95 + 27 %	nad 668,44
1.580,02	5.908,93	353,08 + 41 %	nad 1.580,02
5.908,93		2.127,93 + 50 %	nad 5.908,93

SINDIKALNA LISTA - NOVEMBER 2013

1. Dnevnice :

1.1. Dnevnice za drobno gospodarstvo

(od 01. 12. 2010 naprej):

- cela dnevnicca, nad 12 do vključno 24 ur	15,02 €
- polovična dnevnicca, nad 8 do 12 ur	7,51 €
- znižana dnevnicca, 6 do 8 ur	5,26 €

1.2. Dnevnice za obrt in podjetništvo

(od 01. 07. 2010 naprej):

- cela dnevnicca, nad 12 do vključno 24 ur	17,00 €
- polovična dnevnicca, nad 8 do 12 ur	8,50 €
- znižana dnevnicca, 6 do 8 ur	6,20 €

2. Kilometrina:

Za prevoz na službenem potovanju z lastnim prevoznim sredstvom znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer:

0,37 €

3. Nadomestilo za ločeno življenje:

- po KP za obrt in podjetništvo ter po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva	334,00 €
---	----------

4. Prenočevanje:

Stroške prenočevanja dobi delavec povrnjene v višini zneska na predloženem računu.

5. Regres za prehrano (za dan prisotnosti na delu):

- po KP za obrt in podjetništvo (od 01. 01. 2012 naprej)	4,90 €
- po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva (od 01. 12. 2010 naprej) najmanj	3,56 €

6. Prevoz na delo in z dela:

- po KP za obrt in podjetništvo (od 01. 07. 2010 naprej):
v višini 100% cene javnega prevoza

Če ni možnosti javnega prevoza, znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer (od 01. 07. 2010 naprej):	0,18 €
--	--------

- po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva (od 01. 12. 2010 naprej): v višini 65% cene javnega prevoza.

Če ni možnosti javnega prevoza, znaša povračilo stroškov prevoza za vsak kilometer (od 01. 12. 2010 naprej): 0,15 €

7. Nagrade dijakom in študentom na praktičnem usposabljanju:

letnik	dijak	študent
prvi	90,00 €	170,00 €
drugi	120,00 €	170,00 €
tretji in četrti	150,00 €	170,00 €

Nagrade ne izključujejo štipendij.

8. Jubilejne nagrade:

- po KP za obrt in podjetništvo ter KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva:	
- za deset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	601,64 €
- za dvajset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	902,25 €
- za trideset let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu	1.203,29 €

9. Odpravnina ob upokojitvi:

- po KP za obrt in podjetništvo ter KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva (oziroma v višini dveh povprečnih mesečnih plač delavca za pretekle tri mesece, če je to zanj ugodnejše)	3.008,22 €
---	------------

10. Solidarnostna pomoč:

1.504,11 €

11. Regres za letni dopust:

- po KP za obrt in podjetništvo najmanj	791,50 €
- po KP med delavci in družbami drobnega gospodarstva najmanj največ	791,50 € 1.054,82 €

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je znašala povprečna mesečna plača na zaposleno osebo v podjetjih in drugih organizacijah v Sloveniji v **avgustu 2013** bruto **1.506,88 €** oziroma neto **989,52 €**, za obdobje **VI. - VIII.** pa bruto **1.504,11 €** oziroma neto **987,71 €**.

Sindikati obrti in podjetništva Slovenije
Martin Muršič, generalni sekretar

PLAČE PO KOLEKTIVNI POGODBI ZA OBRT IN PODJETNIŠTVO

Skladno s 37. členom Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo (Ur. l. RS št. 73/2008, 55/2010, 100/2011 in 99/2012), znaša najnižja osnovna plača od **1. januarja 2013 naprej**:

I. tarifni razred	561,38 €
II. tarifni razred	583,62 €
III. tarifni razred	630,30 €
IV. tarifni razred	644,76 €
V. tarifni razred	683,66 €
VI. tarifni razred	783,72 €
VII. tarifni razred	917,12 €
VIII. tarifni razred	1.028,28 €

* Ker je povprečna letna inflacija v obdobju januar–december 2012 v primerjavi z obdobjem januar–december 2011 presegla 0,5%, so se najnižje osnovne plače po tej kolektivni pogodbi in osnovne plače delavcev za leto 2012, za mesec januar 2013 in naprej povečale za dejansko povprečno letno inflacijo, za 2,6% (vir: SURS).

PLAČE PO KOLEKTIVNI POGODBI MED DELAVCI IN DRUŽBAMI DROBNEGA GOSPODARSTVA

Skladno s Tarifno prilogo Kolektivne pogodbe med delavci in družbami

drobnega gospodarstva (Ur. list RS, št. 94/2010) znaša izhodiščna plača od **1. februarja 2013 naprej** najmanj:

I. tarifni razred	546,43 €
II. tarifni razred	622,94 €
III. tarifni razred	699,41 €
IV. tarifni razred	786,85 €
V. tarifni razred	879,74 €
VI. tarifni razred	1.049,14 €
VII. tarifni razred	1.191,21 €
VIII. tarifni razred	1.420,70 €
IX. tarifni razred	1.704,84 €

*Najnižje osnovne plače po tej KP se v mesecu februarju tekočega koledarskega leta povečajo v višini povprečne letne stopnje rasti cen življenjskih potrebščin preteklega leta glede na predpreteklo leto v RS, v skladu z objavo Statističnega urada RS (SURS).

V obih razpredelnicah navedenim zneskom je treba prišteti dodatek na skupno delovno dobo (0,5 odstotka za vsako leto delovne dobe), in morebitne dodatke zaradi naporov in težkih pogojev dela.

MINIMALNA PLAČA: Minimalna plača za zaposlenega, ki dela polni delovni čas, je od **1. januarja 2013 naprej** določena v višini bruto **783,66 €**.

ZAJAMČENA PLAČA: Po sklepu Vlade republike Slovenije znaša zajamčena plača od **1. avgusta 2006 naprej** bruto **237,73 €**.

SOPS Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

Glavni odbor, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana,
tel.: 01/434 12 69, faks: 01/434 13 11, e-naslov: sops@siol.net

**DEL DOHODNINE NAMENITE
SINDIKATU!**

Vsak davčni zavezanec, ki plača dohodnino, lahko delček te dohodnine (do 0,5 odstotka) nameni namesto v državno blagajno za financiranje različnih humanitarnih, kulturnih in drugih splošno koristnih društev, organizacij in sindikatov. Za to mora samo izpolniti poseben obrazec »Zahteva za namenitev dohodnine za donacijo« in ga poslati na naslov **Davčna uprava RS, p. p. 107, Davčna ulica 1, 1001 Ljubljana**, ali na svojo davčno izpostavo.

DONACIJA VAS NIČ NE STANE!

Vsi, ki se boste odločili nameniti del dohodnine Sindikatu obrti in podjetništva Slovenije, nam sporočite vaš naslov na tel. št.: **01/43 41 269** ali na e-naslov: **sops@siol.net** in poslali vam bomo že izpolnjen obrazec, ki ga morate le še podpisati in poslati na omenjeni naslov davčne uprave.

V sindikatu bomo ta sredstva namenili za solidarnostne pomoči delavcem, ki živijo v težkih socialnih razmerah ali pa so utrpeli posledice elementarne nesreče.

Za vašo donacijo se vam v imenu delavcev že vnaprej zahvaljujemo!

OBVESTILO**MIRNO REŠEVANJE SPOROV
V OBRTI IN PODJETNIŠTVU**

Delodajalce, ki opravljajo obrtno dejavnost in obrti podobne dejavnosti in druge delodajalce, ki so člani Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije – GIZ, ter pri njih zaposlene delavce vabimo, da se v primeru medsebojnih individualnih in kolektivnih sporov, preden izbere te drago, dolgotrajno in negotovo rešitev na sodišču, poslužite mirnega reševanja sporov s posredovanjem ali arbitražo, ki vam ga zagotavljata:

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

in

**Združenje delodajalcev obrti in
podjetnikov Slovenije – GIZ.**

Za podrobnejše informacije se obrnite na:

SOPS Sindikat obrti in podjetništva Slovenije
Glavni odbor, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana,
tel.: 01/434 12 69, faks: 01/434 13 11
e-naslov: sops@siol.net

SOPS Sindikat obrti in podjetništva Slovenije

Glavni odbor, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana,
tel.: 01/434 12 69, faks: 01/434 13 11, e-naslov: sops@siol.net

**DELAVCI V OBRTI IN PODJETNIŠTVU
POSTANITE ČLANI SINDIKATA!**

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije - SOPS je edina interesna organizacija delavcev v obrti in podjetništvu, ki je podpisnik obeh kolektivnih pogodb (Kolektivne pogodbe za obrt in podjetništvo in Kolektivne pogodbe za drobno gospodarstvo), ki urejajo vaše plače in nadomestila: regres za dopust, regres za malico, povračila stroškov prevoza na delo in iz dela, višino dnevnic, kilometrino, terenski dodatek, solidarnostne pomoči, jubilejne nagrade itd. ter ostale pravice iz dela, vključno z dopustom.

**Da boste lahko vplivali na svoj materialni in socialni položaj,
vas vabimo, da se nam pridružite!**

Člani sindikata imajo zagotovljeno brezplačno pravno pomoč pri uveljavljanju njihovih pravic iz delovnega razmerja in mirno reševanje sporov iz delovnega razmerja ali iz statusa samozaposlenosti, s pomočjo mediacije ali arbitraže.

SKUPAJ BOMO MOČNEJŠI!

Za podrobnejše informacije o včlanitvi v Sindikat obrti in podjetništva in njegovem delovanju se obrnite na območno organizacijo sindikata, ki vam je najbližja:

Osrednjeslovenska območna organizacija

Parmova ulica 51, 1000 Ljubljana
Tel.: 01/ 300 01 00
Faks: 01/ 300 01 07
E-naslov: obm.lj@zsss-sindikati.si

Območna organizacija Savinjska

Gledališka 2, 3000 Celje
Tel.: 03/ 425 57 00
Faks: 03/ 425 57 15
E-naslov: mojca.stropnik@sindikati-zsss.si

Šaleško-savinjski sindikati

Prešernova cesta 1, 3320 Velenje
Tel.: 03/ 898-27-50, 03 / 898-27-51
Faks: 03/ 898-27-61, GSM: 041/ 738-141
E-naslov: salesko.savinjski.sindikati@gmail.com

Območna organizacija Gorenjska

Poštna ulica 4, 4000 Kranj
Tel.: 04/ 201 78 50
Faks: 04/ 201 78 55
E-naslov: danica.mohoric@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Pomurje

Kardoševa 2, 9000 Murska Sobota
Tel.: 02/ 522 37 40
Faks: 02/ 522 37 45
E-naslov: joze.turkl@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Spodnje Podravje

Čučkova ulica 1, 2250 Ptuj
Tel.: 02/ 771 67 11
Faks: 02/ 771 67 15
E-naslov: zvonka.kolednik@sindikati-zsss.si

**Območna organizacija Primorska in
Notranjska**

Partizanska 15, 6210 Sežana
Tel.: 05/ 730 23 50
Faks: 05/ 734 41 99
E-naslov: bojan.kramar@sindikati-zsss.si

Območna organizacija Podravje in Koroška

Neratova ulica 4, 2000 Maribor
Tel.: 02/ 234 83 02
Faks: 02/ 234 83 13
E-naslov: breda.crncec@sindikati-zsss.si

**Območna organizacija Dolenjska,
Bela krajina in Posavje**

Cvelbarjeva 3, 8000 Novo mesto
Tel.: 07/ 337 58 10
Faks: 07/ 337 58 21
E-naslov: oodbkp@sindikati-zsss.si

Z MEDNARODNE KONFERENCE – PROJEKT PROZDRAV

